

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod veča mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Posledice francosko-italijanskega zblizanja:

Italija in Jugoslavija

Sporazum med Rimom in Parizom je odstranil tudi ovire za zblizanje med Beogradom in Rimom, tako da je sedaj odprta pot za tesnejše gospodarsko in politično sodelovanje

V eni zadnjih številčk se bavi »Zürcher Zeitung« s posledicami francosko-italijanskega sporazuma v pogledu odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Pisec podaja razvoj odnosov med obema jadranskima sosedoma od prvih povojnih let do danes in prihaja do zaključka, da so s sporazumom Francije in Italije izginili tudi poslednji vzroki nasprotstev med Italijo in Jugoslavijo ter da je sedaj odprta pot za plemenit gospodarski in politični sporazum. — List razvija naslednje misli:

Med različnimi prednostmi italijansko-francoskega zblizanja je treba za beležiti tudi uspeh, da se je spravilo s sveta nevarno ognjišče sporov, namreč jadransko napetost med Italijo in Jugoslavijo. Kot najvažnejši balkanski člen v francoskem zavezniškem sistemu se je tudi Beograd obenem s Parizom približal Rimu, tako da je preko noči nastala sprememba politične atmosfere v jugovzhodni Evropi. Znatno je olajšalo omiljenje napetosti srečna rešitev jugoslovenske vladne krize, s katero je prišel na krmilo g. Jevtić. Italijansko javno mnenje priznava novemu ministrskemu predsedniku v sosedni državi, da je srečno sestavil vlado, ki naj hkratu izvede politični testament kralja Aleksandra in izpelje zunanjo politiko v umerjenejšo smer.

Italijansko-jugoslovenski odnosi so v preteklih letih ponovno povzročali skrb in bojzani francoski diplomaciji. Da bi se premagale difference, je bila le-

ta 1926 sprožena misel o sklenitvi francosko-italijansko-jugoslovenske pogodbe. Ta poskus pomirjenja pa se je zaključil v novembru 1927 samo z dvostransko, namreč francosko-jugoslovensko prijateljsko in arbitražno pogodbo, ki je bila registrirana pri Društvu narodov in ki je bila v Rimu slabo sprejeta. Globlji razlog, zaradi katerega Italija ni hotela sodelovati pri tej pogodbi, je razbrati iz odnosov Rima in Beograda napram Albaniji. Italija se je zelo bala zblizanja Albanije z Jugoslavijo, češ, da bi jugoslovenska nadoblast na albanški obali pomenila nevarnost za vzhodno obalo Italije. Na jugoslovensko-francosko prijateljsko pogodbo je zato odgovorila Italija z italijansko-albansko vojaško zvezo za dobo 20 let. Italija je albanske luke spreminila v baze za svoje vojne brodirve, v deželi je ustanovila dolge verige utrjenih postojank in zgradila strateške ceste. Gradila je mostove in organizirala albansko

vojsko. Z ugotovitvijo otoka Sasena, ki leži pred Valono, je zaprla Jadran, vzdolž albanske obale pa je postavila baterije težkega topništva. Enako je imela tudi avstrijska politika Italije v glavnem namen, da v potrebi oklene z albanske in avstrijske strani jugoslovensko državo kakor klešče in jo torej ogroža na treh frontah. Odstopitev Sofije od italijanskega sistema in uvrtitev Bolgarije v jugoslovensko fronto pa je vsekakor povzročila znatno oslabeitev albanske fronte Italije.

Tak je bil položaj, ko se je začela italijansko-francoska akcija za sporazum. Nad Jadranom so se kopičili oblaki neprestanih nesoglasij in vedno je morala Evropa biti pripravljena na blisk, ki naj bi napovedal izbruh viharja. Podpis italijansko-francoskih dogovorov v Rimu pa je učinkoval kakor čudež. Megla nad Jadranom se je razkadila čez noč in Rim ter Beograd sta se mogla zopet pogledati z jasnim očesom. Z zadovoljstvom so ugotovili, da ni med Italijo in Jugoslavijo nobenih bistvenih nasprotstev in da so bile vse dosedanje težkote med obema državama v glavnem psihološkega značaja. Ker je Jugoslavija po svoji funkciji predstavljala italijanskim jadranskim interesom

nasprotujoči francoski sistem, je morala po prestopu te funkcije obenem izginiti tudi atmosfera, ki je delila Rim in Beograd.

Na jadranskem področju se more torej v kratkem pričakovati obnova dobrih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Posebnih vzrokov za sovražstvo ni, razen morda na obeh straneh obstoječih irendističnih stremeljenj, ki pa se ne podpirajo niti iz Rima in iz Beograda. Na jadranskem področju torej manjkajo vsi resni vzroki za italijansko-jugoslovenska nasprotstva. Pač pa obstojajo nešteti združevalni elementi, predvsem na področju izpopolnjevanja gospodarstva obeh držav. Kako močni so ti elementi, je razvidno že iz dejstva, da so celo potem, ko je politično sovražstvo med Rimom in Beogradom doseglo višek napetosti, vedno prevladali medsebojni gospodarski odnosi in se celo močneje razvijali, čim sovražnejši sta si bili nasproti politični fronti. Te po naravi ustvarjene odnose med italijanskim in jugoslovenskim gospodarstvom spoznati in izkoristiti v polnem obsegu, je sedaj naloga poklicanih državnikov. Ekonomsko zblizanje bo nato privedlo tudi do popolnega političnega sporazuma.

„Svoboda“ pod klerikalnim režimom

V 9. mesecih 38.132 aretacij in 106.319 hišnih preiskav iz političnih nagibov

Dunaj, 1. februarja. AA. Po podatkih današnjih listov je dunajska policija od 15. marca 1933 pa do 31. decembra 1934 izvršila 38.132 političnih aretacij in 106.319 hišnih preiskav iz političnih razlogov. Izmed 19.090 aretiranih je bilo 12.276 narodnih socialistov ter 6.775 socialnih demokratov in komunistov. Hišne preiskave so izvršili pri 46.582 narodnih socialistih, pri 46.111 socialnih demokratih in 13.626 komunistih. V 26.876 primerih je hišna preiskava pokazala pozitivne rezultate. Pri tem delu je sodelovalo 540 dunajskih stražnikov. (Klerikalci tako radi kričijo o terorju, kadar nimajo sami oblasti v rokah. Čim pa pridejo kje na krmilo, pa njihov terorizem, odet z verskim plaščem, ne pozna nobene meje. To najbolje dokazuje tudi avstrijski klerikalni režim.)

Črnomoški pakt

Rim, 1. februarja. r. V kratkem se bodo pričela pogajanja med Rusijo, Turčijo, Bolgarijo in Rumunijo za sklenitev črnomoškega pakta. Načrt sta v Zenevi izdelala Rudži Aras in Litvinov. Črnomoški pakt bi imel značaj regionalne pogodbe in bi slonel na načelih, ki so izražena v čl. 21 pakta o Društvu narodov. Države ob Črnem morju bi si vzajemno jamčile varnost na Črnem morju.

Göring se je vrnil v Berlin

Varšava, 1. februarja. r. Ministrski predsednik Herman Göring, ki se je s spremstvom po končanem lovu v Bialovicah včeraj popoldne vrnil v Varšavo, je bil proti večeru v avdicijah pri maršalu Pilsudskemu. Zvečer se je odpeljal v Berlin.

Tajno izdelovanje strupenih plinov

Praga, 1. februarja. »Narodni Listy« poročajo, da je nastala v madžarski kemični tovarni Chinoin, pri kateri je sodelovala tudi nemška barvna industrija, plinska eksplozija. O njej so poročali tudi madžarski listi, ki so s tem posredno priznali, da se v omenjeni tovarni izdelujejo strupeni plini. Tovarna stoji v Újpesti. Eksplozija, ki je nastala že pred nekaj dnevi bi lahko imela usodne posledice. Ogenj so morali gasiti s peskom, ker bi voda mogla izzvati katastrofo.

Bele vrane

Budimpešta, 1. februarja. p. Današnji madžarski listi objavljajo senzacionalno vest, da se je madžarska Akademija znanosti zavzela za tesnejše kulturno sodelovanje s sosednimi državami, zlasti pa z državami Male antante. Sklenila je čimprej poslati sorodnim institucijam v Pragi, Beogradu in Bukarešti konkretne predloge za poglobitev medsebojnih stikov.

Brazilijska se ne vrne v Društvo narodov

Rio de Janeiro, 1. februarja. v. Zakonodajna skupščina je odklonila predlog, da bi se Brazilijska vrnila v Društvo narodov.

Vremenska napoved

Dunajska opoldanska vremenska napoved za soboto: Porast temperature, v nižinah okrog ničle, v višinah bo najbrže snegilo.

Pred senatskimi volitvami

Dopolnilne volitve v senat so nam prinesle novost klerikalne kandidatne liste. Marsikdo je morda mislil ob njeni vložitvi, da gre tu zgolj za demonstracijo, toda kmalu se je izkazalo, kar so poznavalci naših razmer vedeli že naprej, da je kandidatura resno mišljena; kdor bi o tem še dvomil, ga lahko pouči volilni boj, ki se je bil razvelj v polnem razmahu. V načelu je treba nastop klerikalne opozicije pozdraviti, ker vsaj dozdevno pomenja pozitiven korak k zblizanju narodnih sil; v tem pogledu gre klerikalnemu nastopu pri senatskih volitvah celo večji pomen, kakor omenju pri predlanskih občinskih volitvah, ki se mu je vsaj na zunaj lahko pridelal bolj lokalni značaj. Veseliti pa bi se mogli te nove usmeritve le tedaj, če bi prihajala s tisto iskrenostjo in poštenostjo, ki sta za vsako zdravo udejstvovanje v javnem življenju neobhodni pogoji. Po načinu in metodah volilne borbe pa se upravičeno bojimo, da naša državna in nacionalna politika od njega ne bo imela blagoslova in koristi.

Kandidatna lista g. Zebota in tovarišev nastopa pod psevdonimom nevtralnosti. Naša javnost se vprašuje, kaj naj ta firma pomenja, ko vendar imena kandidatov razločno povedo, kdo se skriva za nevtralno kuliso. Ako pa bi bil le še kdor v dvomu in bi morda mislil, da so si Zebot in tovariši dovolili kako ekstraturo na lastno pest, tega je moralo pisanje »Slovenca« poučiti, da imajo blagoslov prav od najvišjih mest naše klerikalne politike. Klerikalna stranka formalno res ne obstoja več; izgubila je tudi večino svojih nekdanjih pristašev, ki so se raje oklenili pozitivnega dela za narod in državo. Toda nepopoljšljivi so ostali njeni voditelji, ki se krčevito držijo starega programa verskega in plemenskega separatizma; ohranili se je domala tudi ves organizacijski aparat. Samo taktika se je prilagodila spremjenim razmeram. Službeno ime se je umaknilo v ozadje, nastopanje v odprti fronti se je umaknilo udejstvovanju v celicah. Firma se menja po potrebi. Tako zakrivanje je tudi v našem slučaju ime »nevtralne« kandidatne liste.

Vprašati se smemo, čemu zakrivanje, če ima klerikalna stranka resno voljo, zapustiti pot abstinence in zanikanja ter stopiti v krog pozitivnega in ustvarjalnega dela za narod in državo. Opozicijsko stališče napram sedanji večini gotovo ni zadosten vzrok. Lojalna opozicija more biti dragocen faktor v javnem življenju in nikdo ne bi zavrnil njenega sodelovanja. Seveda pogoj tega sodelovanja mora biti priznanje državnega in narodnega edinstva, sprejetje

načelnih osnov šestojanuarske obnove. Izgleda pa, da stranka, ki stoji za prijavljenimi kandidaturami, baš to odklanja in vztraja na svojih separatističnih smernicah, ki njene lastne legalne vzpostavitev ne dovoljujejo. Kajti jasno je, da samo diplomatsko formulirane izjave, za katerimi bi se krili tako priljubljeni mentalni pridržki, tu ne zadostajo, z besedami samimi se taki obrati ne dajo izvesti. Sama beseda bi tudi težko koga prepričala, da spreobrnjenega ni zgolj taktična poteza, ki naj pomaga preko neljubih sedanjosti do časa, ko bi se obrnilo kolo zgodovine nazaj pred šesti januar. In komu naj velja skrivanje za »nevtralnost«? V našem ožjem slovenskem okolju je ta pajčolan tako prozoren, da vsakdo spozna skozi njega pravi obraz. Morda se niti drugače ne želi. Pri nas morda naj se le vidi, kdo se je podal v boj. Drugače je izven ožjih slovenskih mej, kjer ljudje in njih pravi nameni niso tako točno znani, v oddaljenem Beogradu, kjer bodo nemara res verjeli v nevtralnost skupine, ki bi tako rada podpirala politiko današnje vlade, pa jo samopasna JNS po krivici odvira. Tako nekako vsaj se vedno zatrjuje v Beogradu onim, ki naših razmer ne poznajo dovolj. Take izjave politične lojalnosti so tem bolj poceni, ker so klerikalci na državni politiki bore malo zainteresirani in jim gre le za neomejeno oblast doma. Za ceno te oblasti bi bili pripravljeni še za večje koncesije, zlasti ker ne bi obremenjevale imen, ki se ne nahajajo na kandidatni listi in njihovi nosilci le izza kulis vlečejo niti.

Ni težko spoznati dvojnega lica take politike. In človek se nehoti spominjati na avstrijske čase, ko so nekdanji klerikalni mogotci dajali Dunaju vse, kar je od njih želel, da so si za to ceno kupili eksploatacijo svoje ožje domovine. Toda Beograd ni Dunaj in nacionalna politika naše vlade, in vsake, ki pride za njo po zgodovinskem šestem januarju, je za take špekulacije nepravno polje. V tem pač leži računaska zmot, vsled katere bo v vsakem primeru kulisa nevtralnosti zgrešila svoj namen.

Seveda pa imajo kandidate »nevtralne« liste še drug motiv. Negacija in abstinencia nista ostali za klerikalno stranko brez sledov. Njene vrste so se zelo razredčile in se redčijo še vedno. Prvi so jo zapustili dobroverni in poštenu narodni možje, ki so spregledali, kam vodi pot separatizma. Začela se je pa krhati tudi disciplina pri onih, ki so verjeli v strankino nezrušljivo moč ali ki so pričakovali plačila za svojo zve-

stobo. Z izgubo aktivnih položajev je izginila možnost pridobivanja z moralnimi in gmojnimi nagradami, pa tudi možnost strahovanja. Treba je bilo tedaj povratka na polje, kjer cvetijo mandati, da se ne porazgubi zadnja četa, ki je še ostala okrog stare zastave.

Stvar elitnih volilcev, ki bodo stopili v nedeljo na volišče, bo, da presodijo, ali zasluži taka politika zaupanje nacionalnih mož, ki sta jim narod in država visoko vzvišena nad egoističnimi stremeljenji.

Za nacionalno javnost pa so te volitve z vsem, kar je z njimi v zvezi, velpomemben povod za resno premišljevanje.

Plebiscit v Avstriji?

Nemški pogoj za pristop k rimskemu sporazumu: ljudsko glasovanje o „anschlussu“ v Avstriji

Pariz, 1. februarja. r. Današnji listi objavljajo v senzacionalni obliki vesti o stališču Nemčije do rimskih predlogov glede sklenitve vzhodnega in srednjeevropskega varnostnega pakta. Nemška vlada je včeraj še pred odhodom Lavala in Flandina v London izročila po svojih poslanikih v Parizu, Londonu in Rimu daljšo noto, v kateri izjavlja, da je načelno pripravljena pridružiti se rimskemu sporazumu, vendar pa zahteva nekatera pojasnila, nanašajoča se na avstrijski problem. Nemčija je voljna sodelovati pri tej velikopotezni akciji za pomirjenje in gospodarsko obnovo Evrope samo pod pogojem, ako se v sred-

nje. Vprašati se bo morala, ali je res že prišel čas, ko ni treba več trdne notranje sklenjenosti in discipline, ki se je do zdaj obnesla kot najzanesljivejša podlaga jugoslovenske konsolidacije.

Predsednik vlade bo govoril po radiju

Beograd, 1. februarja. r. Na predvečer senatskih dopolnilnih volitev, ki bodo 3. februarja, bo 2. februarja ob 20. govoril po radiju ministrski predsednik g. Bogoljub Jevtić o temi: kraljevska vlada na delu.

Strašna družinska drama v Mariboru

Krojaški mojster Ivan Šušterič v Gregorčičevi ulici je s svetilnim plinom zastrupil sebe, ženo in hčerko — On je ostal pri življenju, žena in hčerka pa sta mrtvi

Maribor, 1. februarja. V Gregorčičevi ulici sredi mesta se je danes odigrala strašna rodbinska tragedija, kakršne mariborska kronika že dolgo ne pomeni. V svoji hiši št. 7 je stanoval 40-letni krojaški mojster Ivan Šušterič s svojo ženo in 2-letno hčerko. Zakon pa je bil pred kratkim ločen od mize in postelje ter sta se imela zakonca prihodnje dni raziti, hiša pa bi morala priti 18. t. m. na dražbo. Vse to in morda še razne druge stvari so tako vplivale na Šušteriča, da se je odločil napraviti vsemu konec.

Ko je davi okrog 7.30 njegov pomoč-

nik prišel na delo, je našel stanovanje in delavnico zaprto, vsa okna pa zastrta. To se mu je zdelo zelo sumljivo. Pozval je stražnika in so nato stanovanje s silo odprli. Takoj jim je udaril v nos svetilni plin in ko so stopili v spalnico, se jim je nudi strašen prizor. Na postelji je ležala mrtva 2-letna Slavka, na tleh ob postelji pa mož in žena, oba v globoki nezavesti.

Pozvani zdravnik je ugotovil, da je Šušterič še pri življenju ter odredil njegov prevoz v bolnico, ženo pa so sušali vse do dvanašete z umetnim dihanjem in injekcijami obuditi k življe-

nju, toda zaman. Tudi ona je mrtva. Dogodek je izzval v Mariboru ogromno senzacijo. V Gregorčičevi se je zbralo skoraj tisoč ljudi, ki živahno komentirajo to družinsko tragedijo in razpravljajo o njenih vzrokih. Kakor nam poročajo opoldne iz bolnice, je Šušterič prišel k zavesti in je iz nevarnosti. Čim bo mogoče ga bodo zaslitali, da se ta žalostni dogodek do kraja razjasni.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize (z všteto premijo 23.5 odstot.). Amsterdam 2970.71 — 2983.31, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 1024.91 — 1029.97, Curli 1421.01 — 1428.08, London 214.36 — 216.41, New York 4376.79 — 4413.11, Paris 289.57 — 291.01, Praga 183.42 — 184.52, Tret 373.96 — 377.04. Avstrijski šilling v privatnem khrangu 8.10 — 8.20.

INOZEMSKE BORZE.

Curli, 1. februarja. Beograd 7.02, Pariz 20.37875, London 15.12, New York 310.5, Bruselj 72.126, Milan 26.36, Madrid 42.236, Amsterdam 209.06, Berlin 124.05, Dunaj 57.50, Praga 12.916, Varšava 58.35, Bukarešta 3.46.

Brezvestna politična gonja klerikalcev

Ljubljana, 1. februarja. Kandidatna lista za volitve v senat, ki so jo sestavili in se nanjo postavili gg. Zebot, Strein in Steblovnik, že zaradi kandidatov samih ni mogla imeti značaja nevtralne liste. Še bolj pa je značilno za namišljeno nevtralnost dejstvo, da je hotel naše ljudstvo o tem na vso silo prepričati »Slovenec«. Tudi sam ni mogel vzdržati te predebelne fikcije več kot par dni, zato je v svojih člankih popolnoma zajadril v agitacijo za to »nevtralno« listu, le da ji to pot hoče pridati značaj protesta našega ljudstva proti uradni državni politiki, ki se sprovaja točno po navodilih in smernicah predsednika vlade g. Boogljuba Jevtiča.

Zato je višek predznosti, ako čitamo trditve, kakor da bi g. Zebot delal popolnoma v smislu prizadevanj predsednika vlade, ki je član glavnega odbora NS. Naši klerikalci so sprva razmišljali, potem pa je vodilna gospoda iz SLS se smatrala, da je napočil sedaj najprimernejši trenutek, da spuste v zrak poizkusni balonček in pregledajo, kako in odkod piha veter.

Za to nalogo je bila klerikalnim veličinam dovolj dobra druga garnitura vodstva klerikalne stranke, kajti generali si morda še niso opomogli od preteklih porazov in jim je gotovo nekoliko neprijetno stopiti na legalno pot in iskati v voditvah zaupanja volilcev, saj so vendar oni proglasili načelo abstinence in pasivne rezistence kot edino učinkovito taktiko.

V agitaciji, ki jo je uvedel »Slovenec« za to čudno nevtralno listo, pa vidi vsa poštena javnost povratek k onemu surovemu tonu, povratek k onim brezvestnim metodam političnega boja, ki za je blagopojni kralj Aleksander obsodil in zavrgel pred oblikami petimi leti, ko je razgnal politike,

ki niso znali več govoriti drugače, nego v žargonu, ki ga je klerikalno glasilo znova izkopal iz pozabljenja.

To so predvsem gorjačarski izrazi, ki jih »Slovenec« ne štedi na naslov JNS, zlasti pa nepošteno zavijanje, ki so ga polni njegovi besni izbruhi. Iz tega surovega pisanja namreč ne izhaja nič manj, kakor da je sam predsednik vlade Jevtič prevzel patronanco nad to ostudno gonjo in da drži roko nad vsemi onimi, ki so komaj prišli na svobodo in ki so bili doslej in bodo vedno ne izprosi nesporniki zamisli pokojnega Tvorca Jugoslavije. Najgriš insinuacija je podtikati izvrševalcu teh vzvišenih zamisli vlogo patrona nad razdiralno kampanjo, ki jo zopet začnejo naši klerikalci.

V istem hipu, ko se »Slovenec« srdi na teror, ki ga nikjer ni, pa sam preti na vse strani, češ, da si bo treba zapomniti one, ki ne bi glasovali za Zebotovo listo. Še v naprej jih postavljajo na črni spisek in si dovoljuje gorostasno neresnico, kakor da je trojico Zebot-Strein-Umnik poklicalo na plan naše ljudstvo in da stavlja velike nade v nje bodoče politično delo. Odkar imamo za seboj vso avtoriteto predsednika vlade, pravi uvodnik in vlačji premijerja v svoje nelepo početje, kakor da je predsednik vlade, ki je tudi odličan član vodstva JNS res dal kak blagoslov početju, ki po intencijah svojih zasnovateljev naj na glavo postavi delo pokojnega Ureditelja — 6. januar! S takimi okornimi falzifikati ne bo moglo zbežati volilcev, ki dobro vedo, da so minuli časi, ko se je bilo bati klerikalnih groženj; danes so lete samo prazne besede, ki naj zakrijejo globoko bojazan in zavest, da bo tudi pri teh volitvah klerikalizem doživel svoj poraz.

Smuk na Polževo!

Ljubljana, 1. februarja. Mnogi smučarji vprašujejo, kako je zdaj s snegom na Dolenjskem, na Polževo in v okolici. Zadnjo nedeljo je zapadlo tudi na Dolenjskem po višjih gričih precej novega snega, ki je bil spočetka moker, zdaj, ko je pritisnil mrz, se je pa spremenil v pršič. Danes dopoldne so nam s Polževega telefonično sporočili, da je na stari podlagi 15 cm pršila in da je smuka tako dobra, kakor letos še ni bila. V dolinah na Dolenjskem je snega malo in zato ljudje mislijo, da ga tudi po hribih ni. Ker jutri državni uradi delajo in ker bodo tudi trgovine dopoldne odprte, ni pričakovati, da bi šlo iz Ljubljane mnogo smučarjev v bližnje kraje. Zato jutri na Dolenjsko ne bo vozil izletniški odnosno smučarski vlak, pač bo pa vozil v nedeljo do Stične. Iz Ljubljane bo odhajal ob 7.55, vrne se pa okrog 18.40. Točen vozni red bo objavljen jutri v jutranjih listih. Opozorjamo smučarje, ki majo samo en dan časa, da bodo imeli v nedeljo z izletniškim vlakom na Dolenjsko polovično vozno. Smuk na Polževo!

Dva filma

Ljubljana, 1. februarja. Sinoči smo v kinu Matici videli film »Podmorski pekeli«, ki pri njem sodeluje vsa severnoameriška mornarica in je bil posnet v ameriški bazi podmornic Pearl Harbor na Havajskih otokih. »Podmorski pekeli« je najgroznejša in najveličastnejša podmorska drama, kjer vidimo vse življenje v podmornicah in tudi katastrofo, ko ne deluje več stroji in je moštvo napol blazno od trpljenja in groze zaradi strupenega klorinskega plina, ki vdre v podmornico. Zelo elektno so tudi scene obstrlevaljanja s torpedi, minami in najtežimi topovi, strašna je pa bitka med podmornico in letali. Spoznamo bitke na morju med najrazličnejšimi ladjami in z najraznovrstnejšimi orožjem, končno pa s dinamitom napolnjeno podmornico zleti v zrak, da sovražno ladjejuj zapre izhod iz luke. Pri fotografiranju je uporabljen nov izum, namreč filmska kamera z nekakim periskopom. Ljubljana drama, kjer zastopa prelepa Madge Evans z Robertom Montgomeryjem, je od pričetka do kraja silno napeta, v njej je pa tudi polno komičnih prizorov, saj sodeluje popularni komik Jimmy Durante, da bo vsak obiskovalec prišel na svoj račun.

Drevi bo v kinu Matici že premijera težko pričakovane senzacionalnega filma »Peer Gynt«, ki je napravljen po motivih slavne Ibsenove drame istega imena. Film je tako grandiozno delo, da je povsod polni dvorane po več tednov.

Peer Gynt je mlad in močan, a sanjar in fantazist. Zaprta je njegova pesnjava, ki se svet za seboj vleče. Tudi mati podpira Peerovo hrepenenje, ki se mu ne upa postaviti niti najmočnejši mož in za njim hrepenje vse ženske. Z dekleti se pa Peer samo igra, kakor za izro smatra tudi vse življenje. Končno pa Peer spozna dekle, ki ga očara in ukroji njegovo prešernost: Solveig. Umre mu mati in niti Solveig ga ne more več obdržati v domovini. Severna in Južna Amerika, težko delo in drzne spekulacije, denar in moč, žene in lepota, vse doseže v svetu. Sebe ne more najti niti prave sreče. Sreča ga zadnjikrat omami v Afriki, a že je na njegovih vratih znamenje smrti. Star in utrujen se Peer Gynt vrača v domovino. Z razbita ladija na valovi vrže na rodnost nerazkož obal. Kakor v sanjah blodi po starih ulicah in spozna znanca znanca, le njega več nikdo ne pozna. Le ena ga ni pozabila in le ena je držala obljubo in ga je čakala: Solveig.

Peera igra Hans Albers in tudi druge vloge so v najboljših rokah, med izraškimi je pa tudi Olga Čehova.

Naša reprezentanca za FIS tekme

Ljubljana, 1. februarja.

Na sinočni seji finančnega odbora JZSS je bilo končno veljavno sklenjeno, kdo nas bo zastopal na FIS tekmah v Visokih Tatrah. Jugoslovnsko smučarsko reprezentanco bo tvorilo skupno 10 tekmovalcev in sicer Smolej, Knap, Janša, Bervar, Baebler, Dečman, Novšak, Šramel, Albin Jakopič in Palme. Določeni so za štafeto 4x10 km Baebler, Janša, Smolej, Knap, za 18 km samostojno Knap, Smolej, Janša, Bervar, za kombinacijo Jakopič Albin, Baebler, Šramel, Dečman, za skoke Novšak, Palme, Šramel, Baebler, za 50 km Smolej, Janša in Bervar. Postava za alpsko kombinacijo še ni končno veljavno določena, ker se bo ta del tekmovanja vršil pozneje v Nürnbergu v Švici. Kot oficijelni zastopnika JZSS poletja s tekmovalci gg. dr. Berce in Gnidovec. Naša ekipa odpotuje iz Ljubljane 9. ali 10. m.

Tekmovanje za evropsko prvenstvo bo letos po številu prijavljenih tekmovalcev svojevrsten rekord. Prišlo je sicer za tek na 18 km 307, za proste skoke 163, za kombinacijo 148, za 50 km 135, za veliko nagrado Češkoslovaške 166 in 12 štafet. 29. januarja je bilo v Pragi žrebano tekmovalcev. Na 18 km so dobili startne številke Musil 200, Barton 53, Šimunek 265, inž. Novak 70 (vsi Češkoslovaška), Hatten 91, Brodoh 88, Vinjareng 51, Westad 286, (vsi Norveška), Heikinen 18, Lilkanen 275, Karpinen 301, Nurmäl 28, Pali 280, Saarinen 17 (vsi Finska), Wiklund 162, Larson 292, Eklund 223, Nikken 288 (vsi Švedska) itd. Startne številke naših tekmovalcev niso znane.

50 km: od naših so dobili Bervar 88, Janša 109, Smolej 128, od Čehov Musil 69, Vrana 134, Kadavy 95, inž. Novak 124, Stehlik 76.

Za kombinacijo: Baebler 34, Jakopič 87, Šramel 102, od Čehov Barton

19, Šimunek 48, Lukeš 104 itd.

Za štafeto tekmo na 4x10 km je bil izžreban tale vrstni red: 1. Mađarska, 2. Avstrija, 3. Češkoslovaška, 4. Finska, 5. Litva, 6. Jugoslavija, 7. Rumunija, 8. Švedska, 9. Norveška, 10. Poljska, 11. Nemčija, 12. Francija.

Danes ob 1/3. uri ZKD film
Jutri in v nedeljo predstave ob 11. uri
SVETI ANTON vseh zaljubljenih patron
Prekrasna češka veleopere polna pesmi in veselja
Vstopnina: Dni 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50

Shod nacionalnih rudarjev

Trbovlje, 31. januarja.

Danes popoldne je bil v dvorani Forte na Vodah shod NSZ, ki se ga je udeležilo nad 600 rudarjev. Otvoril in vodil ga je predsednik podružnice Jaka Struc, poročal je pa zastopnik izvršnega odbora NSZ Butar iz Ljubljane. Govoril je o anketi v Beogradu, kjer se je razpravljalo o važnih socijalnih vprašanjih, zlasti o zakonitvi minimalnih mezd, o brezposelnosti in o obdavčenju delavskih zaslužkov. Brezposelnosti ne bo mogoče odpraviti s podporami, temveč je treba brezposelnim preskrbeti delo, podpre pa ukiniti. Če pa hočemo zaposliti brezposlene, je potrebno večje notranje posojilo, ki bi omogočilo velika javna dela, zlasti gradnjo cest in železnic. Na anketi v Beogradu je bil sponzor tudi predlog, naj bi se uvedel v vse državi poseben socijalni davek. Samo v naši banovini imamo bednostni fond, drugod pa ne. Toda vanj plačujejo delavci, ki najmanj dobe iz njega, fond vse druge stanove bolj podpira. Deputacija nacionalnega delavstva se je zglasila v Beogradu pri ministru za socijalno politiko dr. Marušiču in mu izročila spomenico z zahtevami nacionalnega delavstva.

K besedi se je oglasil brezposelni delavec Franc Bastič, ki je dejal, da brezposelnosti ne bomo odpravili ne s podporami, ne s fondi, ne z novimi bremenmi, temveč s pametnim gospodarstvom in smoteno socijalno politiko. Govorila sta še predsednika okrajne organizacije Zveze delavskih žen in deklet Ivanka Strniša in zastopnik Stokovne zveze rudarjev Filip Kržižnik, potem je bil pa shod zaključen.

Tatvine

Ljubljana, 1. februarja.

Te dni je policija prejela 19 letnega Alojzija Z. rojenega v Ravniku in pristojnega v Bloke, ker je bil osumljen vloma pri Zamoru na Sv. Petra cesti. Tega vloga mu sicer niso mogli dokazati, pač pa so ugotovili, da ima na sebi obleko, ki je bila nedavno ukradena sodarju Vladimirju Moharju, zaposlenemu pri trgovcu Andreju Kušarju v Kozarjah. Tam je namreč bilo vionljeno 17. novembra. Tat je zvezal dve lestvi, jih priložil k hiši in nato splezal v stanovanje, kjer je okradel hlapca. Z. je tatvino priznal. V zvezi s tem je policija aretirala tudi njegovega 20 letnega brata Jožeta in 26 letnega brata Dominika, ki sta šele nedavno prišla iz zapore in sta menda Lojzetu pomagala krasti. Vsi trije so stanovali v Mostah pri nekem Antonu B., kjer je policija napravila hišno preiskavo in našla nekaj obleke, pa tudi novo črno suknjo s karisto podlogo, ki je bila nedvomno ukradena, saj je bila spodaj kar odrezana, ker je bila tatu najbrž predolga. Policija še nadalje zaslišuje vse tri brate in ni izključeno, da bo prišlo na dan še kaj zanimivega.

Nedavno je bilo na klavnic ukradenih več prašičev v vrednosti nekaj tisoč Din. Policija je napravila preiskavo in je že prejela nekega mesarskega pomočnika, pri katerem je zaplenila ukradeno blago.

Občinski uslužbenci se organizirajo

Jesenice, 31. januarja.

V nedeljo popoldne je bil v Kazini sestanek občinskih namestencev radovljanskega sreza. Sklical ga je poverjenik in tajnik Društva občinskih namestencev za južni del dravske banovine gosp. Josip Kavčič, ki je iskreno pozdravil zborovalce, počastil spomin kralja mučenika, izrazil vdanost kralju Petru II. in pojasnil namen sestanka. Osnovale se je krajevna skupina in izvoljen je bil odbor s sedeže m. Jesenicah. Kot druga točka je bilo na dnevnem redu vprašanje novelizacije uredbe o občinskih uslužbencih, in sicer določbe, ki odreja minimalne prejemke. Praksa je pokazala, da se nekatere občine krčevito držijo teh določb. Premjki pa ne odgovarjajo dejanskim potrebam namestencev, zlasti ne v naši banovini, kjer so življenjske potrebe znatno dražje kakor drugod. Delo v občinskih uradih se je pomnožilo s komasacijo občin, saj so postale občine prve samoupravne enote, kamor se obračajo občani v gospodarskih, socijalnih in kulturnih zadevah. Nekateri občine vzorno skrbijo za svoje uslužbence, druge jih pa plačujejo slabo.

Na dnevnem redu je bilo tudi pokojninsko zavarovanje občinskih namestencev. Govornik je pojasnil sedanji položaj glede na pooblastilo v finančnem zakonu za leto 1934-35 glede razširjenosti pokojninskega zavarovanja na vso državo. Namestniške organizacije morajo budno slediti temu razvoju. Govornik je protestiral proti nameravani centralizaciji, ki utegne prinesiti zavarovancem v dravski banovini veliko škodo.

Beležnica

KOLENDAR:

Danes: Petek, 1. februarja; katoličani: Ignacij, Budmil
Jutri: Sobota, 2. februarja; katoličani: Svetčica, Ljubomira.
Pojutrišnjem: Nedelja, 3. februarja; katoličani: Blaž, Bojmir.

DANASNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Peer Gynt.
Kino Ideal: Podmorski pekeli.
Kino Dvor: Pustolovščine Vlasta Buriana.
ZKD: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron« ob 14.30 v Matici.

PRIREDITVE NA SVEČNICO:

Kino Matica: Peer Gynt.
Kino Ideal: Podmorski pekeli.
Kino Dvor: Pustolovščine Vlasta Buriana.
ZKD: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron« ob 11. dop. v Matici.
Kino Šiška: Volga v plamenih.

Kolesarski in motociklistično društvo »Sava«: Občni zbor ob 10.30 pri Kavčiču na Privozu št. 4.

Pevsko društvo »Sava«: Zabavni večer s plesom ob 18. v dvorani Sokolskega doma v Štepanji vasi.

Društvo »Soča«: Komedija »Roksi« ob 20. v Delavski zbornici.

Sentjakobsko gledališče: »Matajev Matija« ob 20.15 v Mestnem domu.

Zupanska zveza: Občni zbor ob 16. v Trgovskem domu.

Sokol Ljubljana III: Prvi javni koncert ob 20. v dvorani Sokolskega doma ob Tyrševi cesti.

Okrajna organizacija JNS za Krakovo in Trnovo: Občni zbor ob 10.30 v prostori Sokilske gostilne Pred konjušnico št. 2.

KAC: Ilirija, hockey-tekma ob 20.

PRIREDITVE V NEDELJO:

Kino Matica: Peer Gynt.
Kino Ideal: Podmorski pekeli.
Kino Dvor: Pustolovščine Vlasta Buriana.
ZKD: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron« ob 11. v Matici.

Kino Šiška: Volga v plamenih.

Zveza šoferjev dravske banovine: Občni zbor ob 9. dop. v salonu gostilne »Pri levitu«.

Sentjakobsko gledališče: »Matajev Matija« ob 20.15 v Mestnem domu.

KAC: Ilirija, hockey na ledu ob 11. dop.

DEŽURNE LEKARNE:

Danes: Mr. dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, in Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Sobota in nedelja: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in Ustar, Šelenburgova ulica 7.

Naše gledališče

Drama.

Začetek ob 20. uri.

Petek 1. februarja: Postržek. Debut gđ. Anke Levarjeve. Red C.

Sobota 2. februarja ob 15. uri: Snegulica. Otroška predstava. Izven Znižane cene ob 20 Din navzdol.

Ob 20. uri: Matiček se ženi. Izven. Znižane cene ob 24 Din navzdol.

Nedelja 3. februarja ob 15. uri: Gugalnica. Izven. Znižane cene ob 24 Din navzdol.

Ob 20. uri: Postržek. Izven.

Ponedeljek 4. februarja: zaprto.

»Postržek« (Scampolo) je naslov prsne in zabavne komedije Dario Nicodemija katere premiera bo drevi. Igra bo posebno zanimiva radi debuta gđ. Anke Levarjeve, ki bo igrala naslovno vlogo.

Opera.

Začetek ob 20. uri.

Petek 1. februarja: zaprto.

Sobota 2. februarja ob 15. uri: Rigoletto. Izven. Znižane cene ob 30 Din navzdol.

Ob 20. uri: Netopir. Premiera. Izven. Cene ob 46 Din navzdol.

Nedelja 3. februarja ob 15. uri: Izgubljeni valček. Izven. Cene ob 30 Din navzdol.

Ob 20. uri: Netopir. Izven.

Ponedeljek 4. februarja: zaprto.

Premiera Straussove opere »Netopir« se vrši ob 20. uri na Sveščico. Delo je naštetiral gost, režiser, docent z berlinske univerze prof. Hagemann. To delo se prištevata med klasične opere in je najdražje cenjena stvaritev tega žanra. Odkljuje se po blestih muzikalnih točkah in lahkonem, duhovitem dejanju, ki prekipeva veselosti in šampanjskega razpoloženja. Tisoč muzikalnih domislekov, je povzdignjenih v enkratno in genialno delo.

SOKOL

— Ljubljanski Sokoli vabi svoje članstvo, naraščajo in ostalo občinstvo k predavanju, ki se bo vršilo v ponedeljek 4. februarja ob pol 9. zvečer v društveni mali dvorani v Narodnem domu. — Predaval bo g. gimn. direktor brat dr. Janko Lokar o biskupu Josipu Juraju Strossmayerju in njegovih zaslugah za našo narodno edinost. — Pričakuje se obilno udeležbo.

— Sokol Ljubljana III. Sokolski orkester Sokola III. priredi jutri zvečer ob 20. v dvorani Sokolskega doma ob Tyrševi cesti svoj prvi javni koncert, na katerega vabimo vabimo prijatelje glasbe in sokolstva. Pokažimo z veliko udeležbo, da cenimo stremiljenja mladega sokolskega orkestra. Zdravo!

Iz Ptuja

— Staro sovražstvo. Ko se je vračal v ponedeljek zvečer okoli 11. ure posestnik Ant. Fras iz Janeževca z gostje domov, se je, ker ga je imel precej pod kapo, ustavil pred hišo posestnika P., s katerim sta že več let v sovražstvu. Da bi dal duška svoji jezi, je razbil na oknih več šip, kar je P. prebudi. Navallil je na razgrajajoč z nožem in ga zabodel v levo stran prsi. K sreči poškodba ni težka in je Fras ostal v domači osterbi. Zaveza pa pride kljub temu pred sodišče.

— Ptujski Sokol priredi pod okriljem mariborske sokolske župe na sveščico dvadnevni smučarski izlet na Pohorje. Vabljeno vsi smučarji. Sestanek bo na Klopnem vrhu.

— Protituberkulozna liga prosi vse one, ki so prejeli polončice, da nakažejo vsaj članarino, ker je ustanovitev dispanserja takorekro pred nami. Pri tej priliki moramo pohvaliti naše učitelje, ki se je v polni meri našim pozivom odzvalo, s čimer je pokazalo, kako visoko cenijo obstoje dispanserja.

Vprizoritev opere „Dorica pleše“

V prisotnosti skladatelja Krsta Odaka je žela opera popoln uspeh

Ljubljana, 1. februarja. Dalmatince Krsto Odak, hrvatski skladatelj in profesor skladbe na glasbeni akademiji v Zagrebu, je po vzgledu ruskih in češkoslovaških opernih komponistov globoko zajel iz večno živega vrela narodne, ljudske pesmi in plesov ter ustvaril narodno opero »Dorica pleše«. Vsi mlajši hrvatski skladatelji ustvarjajo tipično in pristno jugoslovnsko glasbo, črpačjo iz melodičnega bogastva lastnega ljudstva; zato so njih dela tako na koncertnem kakor na opernem in operetnem odru močnejša in trajnejša življenja kakor velika večina naših, zapadnjaško uamerjenih, z ljudsko in sploh narodno našo dušo nič ali prav malo povezanih glasbenih del. A tudi pri nas se že vsaj nekateri skladatelji obračajo tja, odkoder edino lahko pričakujemo rojstvo slovenske nacionalne opere in s koncertnega podija silimo čim dalje češče umetnine svojke nacionalnega značaja.

Krsto Odak in Gjuro Vlovič sta nam tu ustvarila vseskozi, po glasbi, dejanju in besedi, izvrzno jugoslovnsko opero, ki bi naj bila vzorec našim komponistom in libretistom. Kakor Musorgskij, Smetana, Dvorak in Janacek in drugi ruski in češkoslovaški mojstri, ostane Odak s svojo »Dorico« večno živ in močan vzglednik, a njegovih naslednikov naloga bo, da ga ne le posnemajo, nego še prekosijo.

Ogromno delo čudovitega uspeha in nepopisne lepote sta opravila Odak in Vlovič. »Jaz nisem napisal svojih stihov, temveč sem jih vzel iz tekstov medmurskih narodnih pesmi. A tudi Odak ni dal niti ene svoje melodije, niti enega daljšega glasbenega pasusa, temveč je pustil, da se je izplela medmurska ljudska duša. Zato je »Dorica pleše« stoo odstotno narodno glasbeno delo,« je povedal Vlovič.

Tekst in glasba sta torej v »Dorici« citat pristnih ljudskih umetnin in vsa ta opera je nekak teaterski prirejen koncert krasnih medmurskih ljudskih pesmi in ljudski noši in v okolju medmurske divnote narave.

»Dorica pleše« je vrsta petero slik iz medmurske vasi, poljane in vinorodne gorice brez komplicirane dramatičnosti, a živo razgibana po resničnem ljubezenskem in zakonskem romanu med Dorico, njenim možem Jožkom in veselim muzikantom Ivkom ter njegovo zaročenko Cilko.

Vojaiki novaki odhajajo z vasi veselo in pogumno pod puško; le Jožek, mladi zakonec, je obupan, da mora ostaviti seturo majku, čeka kobitlu in čujzeka, hiše pa ženko. Vsa vas se norčuje iz obupanca, »zajca in grdobca«, a zlasti ogorčena je Dorica: »Ah, tožna je grlica, da ji se golobek v vrapca premetne! Vidio se mi, kaj bu sokol, tica junacka. Denes pa je kljun otprl, vrabec čul se je!« (Vsi se smeje vrabčuko, grlicu gledju! Moj se golob premetnu! Joj na vek meni!)

Tako ljubka je ta medmurska kajkavščina, napol hrvatska, napol slovenska! Ponosna Dorica niti ne spremi Jožka trepčavčka, a pridruži se ji klarinetist Ivek, vesel in objeten ter ponosen na svojih osemnajet gumbov na tolovniku, na svoje zlate lase, na svoj spev in svoj ples. »Dopoldne v cerkev, popoldne na konjaru (plešče), to je veselje našemu Medimurju!« »Na plesu (stancu) je prva Dora, na konjaru ona mora.« vabi Ivek Dorico in vabi jo vsa vas.

In res se da Dora svabiti na plesišče, kjer je zbrana mladina in otročad. Ivek s svojo vedrostjo zaveže Doro, da zapleše z njim in vsa vas pleše z njima. Tedaj plane mednje Dorin stric Djurek. Sramota je, da pleše Dora, zakonca žena, ko ji je mož daleč v vojski. Zamenja se hrti stric, zamenja

privede Cilko, da bi Ivka odrgal od Dore. Vesela sta, nič hudega ne mislita, le plešeta. »Vu veselju nema greha!« kliče Ivek svoji Cilki in pleše dalje z Dorico. Stric odvode Doro in jo zapre doma na dvorišču za kazen, da je plesala brez moža.

Tu se začneja drama. Romarji pridejo mimo dvorišča z zaprto Dorico, ki podre ograjo in se pridruži romarjem. Cilka mati Jaga prigovarja hčeri, naj pusti potopuha veseljaka Iveka in prosi strica Djureka, naj zapodi »šatanac« Iveka iz fare v gore in preko sveta, da ne bo dalje sramote in »špotac«. Ali Cilka ljubi Iveka, čeprav je revež in ima le klarinet. In končno se izkaže, da tudi Ivek edinole Cilko ljubi, a da ima rad Dorico samo kot najboljše plesalko. Jožek se vrne, zve za dogodek, je obupan, a po izjavi Ivekovi in po splošni obrambi Dorice, ki ni ničesar zagrešila, se Jožek in Dorica zopet spravita. Na prizorišču sta dva srečna para, pomirjena sta Jaga in Djurek, ljudstvo navali na zidanko, napolni čaše in veselo zapoje vinsko zdravico.

Cela vrsta krasnih mešanih zborov, cerkvenih, saljivih, ljubezenskih in plesnih ženskih in moških zborov je posebna lepota te opere. Spevi Dorice, Iveka, Cilke, Djureka, Janosa in Jage pa so pravi biseri. Orkestralni part je zanimiv, sočen, pester in vendar vseskozi podrejen spevu.

Uprizoritev v režiji g. P. Golovina je bila z dekoracijami g. arh. inž. Franza prav dobra, živahna in slikovita. Medmurska vas, krajina in vinska gorica, vsa v soncu in zelenilu! Zal, da je oder premalo globok, da bi bila mogoča procesija na hribu sv. Florijana. Tudi Jagina soba je previsoka, vzeta menda iz »Memufe«.

Vsi sodelujoči so želi polni priznanje. Posebno hvalo zasluži zbor, nekoliko pomnožen; držal se je izvrstno v spevih in igri. Takisto so bili prav lepi in živahni nastopi baleta. Velike ljudske scene so se odigravale — z izjemo romanja zaradi temnote odra — gladko, smiselno naravno in temperamentno.

Solisti so bili brez izjeme vsi vrlo dobri. Jožek, g. Marčec, nastopa le v prvem in zadnjem dejanju ter je postavil v vsakem pogledu zelo posrečeno osebnost. Dorica je gđ. Župečičeva, odlična v spevu in prav zadovoljiva v igri, presenetljivo učinkovita v p

Dolenjska je siromašna

Z vozom po Dolenjski — Nekaj popotnih vtisov o današnjem težkem položaju Dolenjske

Ze dolgo sem želel, da bi mogel peš prehoditi to našo lepo Dolenjsko, ki je pri tej krizi menda še najbolj prizadeta. Dočim ima Gorenjska razvito cestno in industrijo ter široke gozdove, štajarska hmelj in vino, nima Dolenjska — posebno od Šmarja do Trebnja — prav ničesar. Ljudje nimajo niti toliko, da bi se dobro oblekli in obuli. Na bi vse to videl, sem poiskal dumačega voznika, ki je pripeljal v mesto nekaj fizola in komprijja, da bi izžrl vsaj nekaj dinarčkov za najpotrebnejše.

Na vlak nisem hotel, saj tu ni nič posebnega; kmetije se bodo pogovarjali o krizi in slabih časih, ko nima to, kar prodajaš, nobene veljave, kar pa kupuješ, je še vedno drago. »Včasih so bili drugačni časi!«, bodo kimali z glavami in zamišljeno gledali skozi okno. Jajčarice bodo tožile, kako so jajčka poceni, vlak pa drag, da komaj toliko izkupiš, da pokriješ stroške. Delati moraš pa zastoj. Dekleta, posebno nekoliko »boljša« se bodo pogovarjala o modi in ondulaciji. Morda bo celo katera odprla torbico z ogledalom, vzela v roke barvico in si nekoliko pordečila ustnice. Še vedno je bilo tako, gotovo tudi zdaj ne bo drugače.

Gosta megla je ležala nad mestom, ko smo odrinili. Prisedlo je tudi nekaj žensk, ki so se pripeljala z voznikom v mesto.

»Zdaj se kar z vozovi vozimo v mesto, kakor v starih časih, ko še ni bilo železnice,« so pojasnjevale ženske. »Ne moremo drugače. Vlak je predrag. Samo od Višnje gore do Ljubljane stane 15 Din. Na obe strani torej 3 kovače. Če imaš pa še kaj prtljage s seboj, je treba pa še od tistega posebej vplačati. Voznik te pa rad pelje za 10 dinarjev. Kje torej prej prihraniš dva kovača kakor tu! V teh težkih časih, ko se nikjer ne da nič zaslužiti, je treba gledati na vsak dinar, pa še ne gre.«

Med temi pogovori smo puščali za sabo mekarice, ki so se vračale iz mesta. Po dve in d štiri ali skupaj, ena je potiskala voziček pred seboj, druga ga je vlekla za seboj in sta se pogovarjali, da je bila pot krajša.

»Tem je lažje,« so takoj dognale naše ženske, »ker so blizu mesta. Vedno dobiš kaj, da neš v mesto in izkupiš nekaj dinarjev. Koliko zaslužiš samo pri mleku, ko lahko vsega prodado in še tako drago. Na deželi pa tega ni. Nihče ga ne mara, če pa ga že kdo vzame, ne da za liter več kakor 1 dinar ali pa celo 75 par. Tu pa lahko prodado vsega, pa ne po dinarju, ampak po dva ali še dražje. Če imajo dve kravi pri hiši, že kar lahko žive od izkupička za mleko. Tudi z jajci je drugače, kakor na deželi, kjer jih pobirajo jajčarice veliko ceneje, da tudi one nekaj zaslužijo. Poleti pridejo tu v poštev razne zelenjave, ki jih izvažajo v mesto, kot solata, stročji fižol, kumare in drugo. Tudi drva gredo tu lažje v promet, ker je bližje, in še druge ugodnosti so tu. Tako se nabirajo dinarji, po malem sicer, a vse skupaj se že nekoliko pozna. Vsaj za sproti imajo.«

Cim bolj smo se oddaljevali od Ljubljane, tem manj je bilo mekaric. Končno so za Škofljičo popolnoma izginile. Do tu torej sega vpliv ljubljanskega mesta in njegove ugodnosti. Od tu naprej pa so ljudje navezani samo na zemljo, ki je čisto dobra, a trda mati. Saj ravno dolenjska zemlja zahteva največ nege in pozornosti. Vedno moraš biti na njej — kakor pri negodnem otroku — in ji streči in donošati, pa še nerada prinaša sadove. Tu se namreč stikata in mešata krški in alpski svet, zato je prst razmeroma pusta in pečena. Neprerastano jo je treba gnoliti in prekopavati. Vedno moraš biti z motičko na nrtvi in okopavati, vsako stvar okopati: krompir dvakrat okopati in prisuti, koruzo trikrat okopati in prisuti, repo, peso, korenje, zelje — vse je treba okopati. Ker je prst precej pusta in suha in leže polja večinoma po valovitih gričih, je Dolenjska zelo dovzetna za sušo. Če teden dni poleti ne dežuje, že vse rastline uvenejo v dolinah pa je hitro povodenj, kar je še slabše, saj pravijo, da vzame suša en kos kruha, moča pa dva. Tako pride dolenjski kmet komaj toliko, da se dostojno preživi. Za prodaj mu pa ne ostane nič. Ker pa tudi sicer ni nobenega zaslužka, saj na Dolenjskem ni nobene večje tovarne, ki bi zaposlila večje število delavcev, nobenega javnega dela, zato tudi ni nobenega denarja.

In dolenjski kmet je danes siromak, da mu ni enakega. So vasi, velike, do 30 hiš srednjih posestnikov, ki ne premorejo 100 dinarjev. To so žalostne ugotovitve in vredne da se nekoliko premisli. Tudi dolenjski kmet danes velja premišljati. Popolnoma drugačni so ti es ljudje, kot so bili včas: zamišljeni maki in resni, čela nagubana, iz oči pa jim sije strah kaj bo, če se razmere kmalu ne izboljšajo. Tako ne more iti več dalje sicer bo polom, da bo groza. Danes več ne vetajo besede, ki jih je zapisal pisatelj Tavčar v svoji idilični povesti »Cvetje v jeseni«, da sie kmet kralji če ima primerno zemljo, da temelje iz nie življenje in davek, če nima dolgov nač na polne hleve, in če ima še konic zdravih in pokornih otroke. Danes se se razmere izpremenile in danes je kmet — berač!

Zivahno so pekotali konjički in kmalu smo bil na Grosuplju, ki je poleg Novega mesta še najbolj živahen in delaven kraj Dolenjske. Tu je tovarna motvoza, velik valjni mlin, lesna skladišča in druga manjša podjetja.

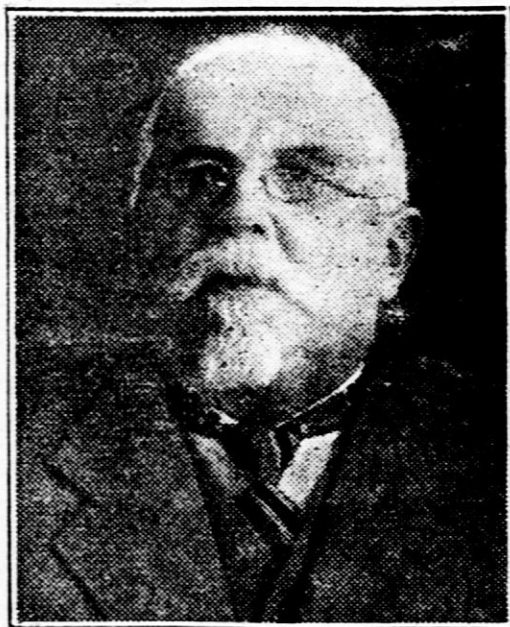
Za Grosupljem smo došli sosedo, ki jo je mahal iz Ljubljane. Povabili smo ga na voz, kjer je povedal, da gre iz Ljubljane. S tem, da se je peljal samo do Grosuplja namesto do Višnje gore, si je prihranil 8 Din, kar je veliko, če pomisliš, da bo v dobri uri doma. Potem mi je pričel pripovedovati o svojih težavah.

»Najhuje je vedno okrog novega leta. Tedaj te vse pritise: pride davkov okrog 300 Din, zavarovalnine 250 Din, obresti od dolga 350 Din in še drugih izdatkov, da zneso skupaj okrog 1000 Din. Pri tem pa ni ne obleke, ne obutve za družino. Zadnjič sem napravil vsakemu po en par čevljev in me je stalo 600 Din. V najboljšem primeru moram vsako leto plačati okrog 2000 Din. Dohodkov pa nimam nobenih. Okrog novega leta prodam štiri prašiče, včasih kakega teleta in vsaka tri leta vrredim po enega vola. A kaj ko nima nobene veljave, kar prodajaš! Vol, ki tehta 700 kg. gre po 3 Din kg, prašiči po 4 do 5 Din kg, če pa kupuješ

Janko Žirovnik 80 letnik

Kranj, 30. januarja.

V četrtek, 7. februarja, bo praznoval šolski ravnatelj v poklju Janko Žirovnik 80letnico rojstva. Rojen je bil l. 1855. v Kranju pri tedanjem Golariju, sedanjemu Joštariju. Ze s petim letom so ga sprejeli v ljudsko šolo, potem pa je došel v Kranju nižjo gimnazijo. Tedaj je bil na gimnaziji katehet in učitelj risanja sedanji papežev prelat g. Tomo Zupan. Nato je odšel v Ljubljano na višjo gimnazijo. Toda iz ljubezni do petja je že takoj v prvem letu preseljal na učiteljske. Ze na nižji gimnaziji v Kranju je vodil petje. Na ljubljanskem učiteljskem je bil tedaj učitelj glasbe skladatelj Anton Nedved, ki je povabil Žirovnika in tenorista Rozingerja v pevski zbor Filharmoničnega društva. L. 1872. je priredil v kranjski Citalnici »Besedec« za stradalajoče Notranjce in Dolenjce. Peli so same Nedvedove pesni.



Po uspešno dovršenem učiteljskem je šel v službo. Takratni šolski svet v Kranju ga je nastavljal za podučitelja v Škofjo Loko za letno plačo 280 gol dinarjev. Potem je dobil podučiteljsko mesto v Ljutomeru, odtam pa je odšel v Stari trg pri Ložu. Tu se prav za prav začelja njegovo prosvetno delo. Ustanovil so v trgu pevski kvartet, priredili nekaj šolskih prireditev, da se ga še danes spominjajo. Nato je odšel na stalno mesto v Begunje. Tu je prišel do spoznanja, da mora učitelj na vasi dobro poznati poljedelstvo; začel se je učiti kmetijstva in vrtnarstva. Uredil si je velik vrt in pocepil mnogo dreves. Iz Begunj je odšel za nadučitelja v Gorje pri Bledu, kjer je skupaj s prof. Matijo Tonejem ustanovil Bralno društvo, ki mu je bil Žirovnik tajnik in blagajnik. Po njegovem prizadevanju je bil l. 1884 dograjen in odprt Gorjanski dom z lepo narodno slavnostjo. Otvoritveni govor je imel tedanj profesor Franc Suklje. Letga leta je dobil zbirko dobrega sadnega drevja iz Stuttgarta. Deloval je po vsej blejski okolici.

L. 1890 je dobil mesto nadučitelja v Sentvidu. Takoj je postal odbornik tamkajšnje Citalnice. Z vzorno vmeno pa je začel gojiti v Sentvidu petje. Ze med ljudskošolskimi otroci jih je učil od 10 petja. Ko so l. 1894 ustanovili obrtno nadaljevalno šolo, je začel učiti še fante in dekleta za mešani zbor. Potem so ga nagovorili, da je učil reže v obsegu za meščanske šole in pevsko teorijo. Mešani zbor je bil ustanovljen l. 1897. Pri predavanjih mu je pomagal sin Janko, tedaj jurist, sedaj odvetnik v Ljubljani. Z Dunaja jim je pošiljal pisma o zadržištvu, ko pa je postal koncipient, jim je vsak teden najmanj enkrat predaval o pravnih vprašanjih. Dr. Kanc jim je predaval o higijeni, prof. Sič o prirodopisnih, prof. Franke pa o gospodarskih vprašanjih. Žirovnik sam pa o kmetijstvu in gospodarstvu, vzgoji, lepem vedenju. Medtem pa so fantje hodili v obrtno nadaljevalno šolo; strokovni

slanino, jo moraš plačati po 14 Din kg! Kje je tu pravo razmerje?«

Med takim in podobnim kramljanjem smo prišli do Višnje gore. Tu je imel pred kratkim predavanje o gojenju lanu ravnatelj grosupeljske vrvarne g. Dular in pri tej priliki je vzpodbujal udeležence, naj sejejo lan, ker jim obljublja, da bo vrvarna pokupila ves pridelek od njih. Pripravljen jim je tudi posoditi seme, če ga nimajo. Toda ljudje nimajo posebnega zaupanja v lan, ker le nerad dobro obrodí.

Vse drugače pa je s sadjarstvom. To se je pričelo na Dolenjskem intenzivno gojiti. Skoro po vseh vejih krajih imajo drevesnice, kjer se goji mlado dreve, ki se potem za mal denar razdeljuje med ljudstvo. Tudi vabijo drevesnice med svoj krog predavatelje, da ljudi pouče, kako se mora z drevjem ravnati, da donaja čim več sadu. Nekateri posestniki so kar cele njive in travnike zasadili s sadnim drevjem.

In še nekaj je treba omeniti: Dolenjska kulturno zadnje čase silno napreduje. Prirejajo se igre, razni tečaji in nastopi ter predavanja. In odprla se je belemu sportu — smučanju, za kar gre posebna zahvala Dolenjskem Ljubljancem, ki so s svojimi sredstvi in vplivom omogočili ta razvoj. Ze danes postaja Polževsko kulturno in gospodarsko središče Dolenjske.

Uboga Dolenjska, ki je kakor začarana Trnjalčica za gosto mrežo trnja in rož spala, se je prebudila in gleda v lepšo in srečnejšo bodočnost. —ar

pouk na tej šoli je mlade mizarje toliko usposobil, da so začeli izdelovati izvrstne oprave, s katerimi so začeli konkurirati svojim nekdanjim mojstrom. Postranska izobrazba na ljudski kmetijski visoki šoli v Sentvidu je trajala celih 15 let. Učenci so postali izobraženi, olikani, trezni in podjetni kmetovalci in obrtniki. Med njegovimi učenci omenjamo narodnega poslanca Albina Komana, odličnega kmetovalca Ivana Pipana in predsednika županske zveze Valentina Babnika ter pisateljico Manico Komanovo. Žirovnik je s to ljudsko univerzo dokazal, koliko je vredno, če se fantje tudi po 14 letu poučujejo z očetovsko ljubeznijo in s pravim taktom. Tako imamo v Sentvidu odlične mizarje in dobro situirane kmete. Vsi so mu od srca še danes hvaležni. Minul o nedeljo je prišlo iz Sentvida nad 60 njegovih učencev, ki so mu čestitali ob njegovi 80letnici in mu prinesli častno diplomu, s katero je postal častni občan sentvidske občine. Diploma je umetniško delo slikarja Maksima Gasparija.

Pri vzgoji novega rodu v Sentvidu je imel mnogo nasprotnikov, ki so ga strastno preganjali. Stalno so predlagali, naj se ga prestavi, češ da je nesposoben za vodstvo obrtne nadaljevalne šole. Kakor nalašč pa so jo dobili pošteno pod nos, ko mu je ministerstvo poslalo pohvalni dekret za dolgoletno previdno, smotreno in uspešno delo na obrtni šoli. To je bilo res visoko priznanje. Učenci so ga tako vzljubili, da je ustanovil še poseben prostovoljni tečaj za risanje, ki ga je vlada kljub obnavljanju celo financirala. Pri tem tečaju so sodelovali priznani učitelji in profesorji risanja: Sič, Jaklič, Lenarčič, Arko in Trtnik.

Njegovo zadnje službeno mesto je bila Borovnica, kjer je vodil kmetijsko podružnico ter učil ljudi vrtnarstva in sadjarstva. Najbolj ga je označil tamkajšnji posestnik Ivan Majaron, ki je rekel: Vsak je lahko vesel, kadar sreča Žirovnika; ali ti tako pove, da se nasmeeš, ali pa te bo kaj poučil. Kako radi so ga imeli Sentvidčani, so dokazali ob 50letnici njegovega službovanja. Žirovnik je moral priti v Sentvid, kjer so mu priredili razkošno proslavo. Ko je rekel čestiarju Rupniku, da so preveč žrtvovali za proslavo, mu je ta odvrnil: Nič preveč, saj so si na podlagi vaših naukov toliko pridobili, da ima danes vsak več ko vi. V Gorjah so ga izvolili za častnega člana Bralnega društva.

Po 51 letih službovanja je šel v pokoj, ki ga uživa v Kranju. Tu so ga izvolili za predsednika Sadjarskega društva. Nekatere predavanj je imel po okolici in še vedno predava, ako ga povabijo. Mnogo drevesc je vsadil po naših vrteh, zadnje je bilo spominska lipa v spomin blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru Odlikovan je z redom sv. Save V in redom jugoslovenske krone IV stopnje. Posebej moramo omeniti njegove zbirke narodnih pesmi, ki jih pojo po vsej naši domovini.

Kljub 80 letom sijano izgleda, ker zelo redno živi. Vsi se mu čudijo, tako pokonci hodi in vedno ima nategel v gumbnici. Od l. 1874 dalje je sodeloval pri »Slovenskem Narod«. Spominja se urednikov Jurčiča, Zeleznikarja in Malovrha. Našemu dolgoletnemu naročniku, odličnemu vzgojitelju in prosvetnemu delavcu iskreno čestitamo ob 80letnici in mu želimo še mnogo let.

Gasilski družabni večer na Svečnico ob 16. uri v Kranju
VIII. VINSKI SEJEM
S PLESOM
POKUŠNJA LIKERJEV IN PIVA
KEGLJANJE

40 let dela

Ljubljana, 1. februarja.

Prd 40 leti je prišel iz Novega mesta v Ljubljano 23letni trgovski sotrnik Alojzij Pirnat. Znana narodna tvrdka A in E. Skaberne ga je pozvala 1. februarja 1895 v službo in ga namestila kot svojega potnika za Hrvatsko in Dalmacijo.

Priden, marljiv in sposoben delavec, kot je bil g. Alojzij Pirnat že od mladih nog, si je kaj kmalu pridobil popolno zaupanje svojih delodajalcev. Njegova glavna naloga, pridobiti trdki novih in solidnih odjemalcev, je bila kaj kmalu zelo dobro izpolnjena. Polnih 36 let je potoval v najhujših zimah in tudi v veliki vročini širom Like in Dalmacije. Vedno veder in čil, navdušen le za delo ni poznal nikoli ovir, da je le pridobil trdki novih in zadostnih naročil.

Ko obhaja g. Pirnat 40 jubilej svojega marljivega in tudi uspešnega dela pri isti trdki, je prav, da ga spoznamo tudi kot javnega delavca.

Cim je prispel v Ljubljano, je postal član Ljubljanskega Sokola. V svojih mlajših letih je mnogo sodeloval v tem društvu. Toda tudi sedaj ga vidimo še vedno pri vseh prireditvah, ko koraka v sokolskem kroju med najstarejšimi člani matičnega sokolskega društva. Ne samo 40letnice dela pri isti trdki, temveč tudi 40letnico članstva pri Sokolu praznuje letos.



Ze 35 let je narodnik »Slovenskega Naroda« in se je v predvojni dobi tudi aktivno udeleževal v narodno napredni stranki. Ko je kandidiral g. senator Hribar v avstrijski državni zbor, se je g. Pirnat prav zaradi tega pripeljal iz Like v Ljubljano, da je oddal svoj glas pri volitvah in še v zadnjem trenutku poagital med znanci za napredno listo.

Pošten in vedno vesel, kremenitega značaja in trdnega zdravja, je z lahko prenašal težo svojega poklica. Toda po štiridesetih letih intenzivnega dela se mu bo gotovo prilegel zaslužni pokoj, ki si ga sam tako zelo želi. Slavljencu želimo še mnogo let zdravlja in veselega življenja.

Olepševalno društvo v Rožni dolini

Rožna dolina, 1. februarja.

Olepševalno društvo v Rožni dolini je imelo v nedeljo popoldne v restavraciji g. Franca Nerada dobro obiskan občni zbor, ki je pokazal, da se članstvo zanima za razvoj in procvit društva. Predsednik g. Rudolf Gale je otvoril občni zbor, se po uvodnih formalnostih s pijeteto spomnil tragično preminulega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, cigar spomin so zborovalci počastili stoji s slava klici, potem je pa nazdravil mlademu kralju Petru II. med živio klici zborovalcev. Prečital je še pozdravno pismo častnega člana predsednika občine g. Jurija Petrovčiča, ki se zaradi bolezni ni mogel občnega zbora udeležiti. Tajnik društva g. Franc Tešar je podal tajniško poročilo, iz katerega je razvidno uspešno delovanje društva. Društvo je stelo 3 častne člane, 20 ustanovnikov in 476 rednih, umrlo jih je 11, posmrtni podporni fond pa šteje 435 članov. Med letom je prevzel predsedstvo g. Rudolf Gale ter se pod njegovim spretnim vodstvom uspešno deluje. Na inicijativu društva so se v Rožni dolini uredili hodniki z robniki, nasulo nekaj cest, na Rožniku pa postavilo 12 litčnih klopi. Večjih prireditev društvo ni imelo, pač pa je uspešno sodelovalo pri posmrtni podporni akciji Blagajniško poročilo g. Viktorja Dereanija izkazuje Din 26.178 dohodkov in Din 8889 izdatkov, tedaj prirastek Din 17.289. Posmrtni podporni fond pa 16.320 dohodkov in Din 14.700 izdatkov, prirastek Din 1620. Posmrtni je fond izplačal v letu 1934 v 7 slučajih po Din 2100 v znesku Din 14.700. V imenu nadzornega odbora je obširno poročal g. Oroslav Hočevar, ki je pohvalil vzorno poslovanje ter predlagal razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta in odobrena. Tajnik g. Franc Tešar je prečital spremembo pravil, ki bodo predložena oblasti v potrditev. Po krajši debati je bil ta predlog soglasno sprejet, enako, da se članarina zniža od dosedanjih Din 2 na 1 Din, ustanovnina pa se določi na Din 500. Posmrtni prispevek pa ostane pri vsakem smrtnem primeru Din 5.

Pri volitvah je bila soglasno izvoljena naslednja kandidatna lista: gg. Gale Rudolf, Zigon Josip, Tešar Franc, Dereani Viktor, Sedej Ivan, Pretnar Lojze, Zupančič Avgust, Vrenjak Viktor, Furlan Josip, Resnik Andrej, Kopač Lovro in Kaplan Ivan, namestniki gg. Breskvar Rudolf, Vodopija Marko, Zeleznik Jakob, Slapar Blaž, Ažnik Vinko in Velikonja Ivan. Preglednika računov gg. Hočevar Oroslav in Sluga Franc Odbor se bo konstituiral na prvi redni seti. Pri slučajnostih je predlagal g. Oroslav Hočevar da se imenuje za velike zasluge v društvu g. Zigon Josip častnim članom, kar je bilo z velikim odobravanjem sprejeto. Enako sta bila sprejeta predloga g. Ivana Steyerja, da se

osenujeta knjižnični in pevski odsek. Predsednik g. Rudolf Gale se je zahvalil zborovalcem za lepo in stvarno debato ter zaključil občni zbor. Želimo vrlim Rožnodolcem pri njihovem delu za procvit Rožne doline obilo uspehov.

Lep večer v naši operi

Ljubljana, 1. februarja.

Po posrečenem nastopu v ljubljanskem radiu, o katerem smo svojetasno že poročali, je vodstvo ljubljanskega opernega gledališča angažiralo priznana koloraturno pevko gospo Marto Oberwalder za vlogo Rozaide v opereti »Netopirc« v ljubljanski operi dne 3. februarja.



Ponovni nastop ge. Marte Oberwalder med nami prirčno pozdravljamo prepričani, da bo sprito svojega odličnega, v vsem registru enakovrednega koloraturnega glasu dosegla prav lep uspeh, ki ji bo nemalo pripomogel tudi njen simpatični in temperamentni nastop. Upamo, da bomo lahko priljubljeno pevko med nami še večkrat iskreno pozdravili, obenem pa veselili se njene karijere, ki je prav tesno povezana z uspehi v zadnjem času.

Naše glasbeno tudi bolj izobraženo občinstvo bo po zaslugi naše opere imelo tako spet nov, res prijeten večer.

Radio kotiček

Ljubljana, 1. februarja.



Podoba predstavlja božanstvo mehiških Aztekov. O njih ter njihovi kulturi in državi predava letos goasp. Terseglav v našem radiu v zvezi s ciklom o kulturi in verstvih starih narodov. Mališki kip, ki ga tu vidimo, je značilen za grozotne predstave, ki so jih imeli Azteki o bogovih. Malik ima žrela z ogromnimi čekan, kup rok, okoli vratu ima obešena žrtvovana človeška srca, po ter lesu se vijejo kače, na pasu ima za okras sek mrtvaško lobanjo, nogi sta pa jaguarski.

Iz Metlike

Vodovodna dela lepo napredujejo. Zaradi debele snežne odeje in hudega mraza je izkopavanje jarkov po mestu začasno ustavljeno. Kakor smo že poročali, so bila tudi dela na zajetju izvira začasno prekinjena do komisijskega oglada po nalogu banke uprave. Te dni je iz Ljubljane končno prispela strokovna komisija, v kateri so bili tehni. viš. svetnik ing. Karl Sturm kot zastopnik tehničnega oddelka banke uprave, ing. Stojan Guzelj kot zastopnik Higijenskega zavoda in banov. teh. višji pristav ing. Ivan Kotlušek kot nadzorni inženjer. Po ogledu je komisija ugotovila sledeče: ob svojetasnem zajetju Obrha je bil izkopen v nasipnem materialu 4 m globok vertikalni rov, iz katerega vodi okrog 7 m dolg horizontalni rov v skalnato votlino. Na koncu votline doteka studenec skozi širok sifon, ki se naj odpre še na dolžino dveh metrov in tam namesti sesalni košek. V dosedanjem hodniku naj se napravi iztočni kanal iz cementnih cevi v premeru 1 m. Doboh iz zajetja se bo napravil direktno iz črpalnice in sicer v obliki zidanega hodnika, ki bo po njem izpeljana tudi sesalna cev. Dela na zajetju se sedaj marljivo nadaljujejo in jih vreme prav nič ne ovira, ker je v jami prijetno toplo.

Sokolska prireditve. V nedeljo 27. januarja popoldne ob 3. in zvečer ob 8. je dramska družina našega vrliga Sokola priredila v šolski gledališki dvorani Špičarjevo pravilčno izro z godbo in plesom »Martin Napuhke Udeležba je bila prav dobra, saj naši marljivi igralci vedno znova dokazujejo svojo veliko ljubezen do dela.



DANES TEŽKO PRIČAKOVANA PREMIERA

PEER GYNT

Največji film sezone. Filmska senzacija Evrope, pravi družinski dogodiljak.

HANS ALBERS in OLGA ČEHOVA

SLAVITA ZMAGO PRAVE UMETNOSTI

Telefon 21-24

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

Predstave danes ob 4., 7. in 9 1/2, jutri in v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9 1/2 uri.
Radi izredne dolžine filma prosimo cenjene obiskovalce, da pridejo točno k predstavi!

DNEVNE VESTI

— Odboru za postavitve spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani so izmed zasebnih nameštencev doslej poslali svoje prispevke nameštenci tvrde Medič in Zankl in nameštenci tvrde Jugo-Luzl po svoji »Čebelic«. Zbirajo pa prispevke tudi pri mnogih drugih zasebnih podjetjih, ker zasebni nameštenci v tem pogledu nisojejo zavezaniki za državnino. Sveta dolžnost vsakega posameznika je, da po svojih močeh pomaga odboru zbrati potrebna denarna sredstva za čim dostojnejšo postavitve spomenika viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Zbirajte in darujte ter pomnite: kdor hitro da, dvakrat da. Ob obeliskih tragične smrti vladarjeve naj bo položen za temeljni kamen. Prispevke nakazuje na čekovni račun št. 11.200. Na prošnjo vam pošlje položnico pisarna odbora za postavitve spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, Ljubljana, Gledališka ulica 3-IV.

— Poslanik dr. Grisogono pri predsedniku dr. Masaryku. Naš poslanik v Pragi dr. Grisogono s soprogo je bil v sredo pri predsedniku Masaryku v Lanih. Predsednik se je razgovarjal z njim dobro uro.

— Upodabljajoči umetniki pri prosvetnem ministru. Pri prosvetnem ministru se je zlagala večer deputacija Udruga upodabljajočih umetnikov in mu polajnila njih hvala. Prošla ga je, naj bi se v prosvetnem ministrstvu postavila za odkup umetnin. Deputacija je polajnila ministru tudi vprašanje zgraditve doma upodabljajočih umetnikov in dneva umetnosti, ki naj bi se priredil po vseh šolah. Govorilo se je tudi o umetniškem svetu ter zakonu o umetniških šolah. Prosvetni minister je obljubil, da bo v nekaj mesecih storil vse, da se položaj naših upodabljajočih umetnikov zboljša.

— Zelodolne bolečine, pritisk v želodcu, slabost v črevesju, žolčan okus v ustih, glava prebava, glavobol, težak jezik, blede barva obraza izginejo čisto po večkratni uporabi naravnega »Franz Josefove« gredence s tem, da jo izpijemo kozarec, predno ležemo spat. Specijalni zdravnik za bolezni v prebavilih izjavljajo, da je »Franz Josefovo« vodo toplo priporočati kot v tem namene službe domače zdravilo. »Franz Josefova« gredica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

— »Naprednost, reg. pom. blagajna v Mariboru, razpuščena. Kraljevska banska uprava v Ljubljani objavlja, da je prednost, reg. pom. blagajna v Mariboru, na osnovi št. 33., točka 4. zak. z dne 18. julija 1932 dr. zak. 202 razpuščena in da so likvidacijski posli poverjeni g. dr. Senekoviču Ivanu, sreznemu načelniku v Mariboru. Zato je postalo brezpredmetno vabilo te blagajne na izredni občni zbor delegatov, ki bi se imel vršiti v nedeljo dne 3. februarja t. l. v Mariboru in ki je bilo objavljeno v Službenem listu kraljevske banske uprave št. 8 z dne 26. januarja leta 1935.

— Novo dečje letovišče — sredi doljenjskega paradiža. Le z malimi izjemami so doslej vse dečje kolonije letovale na Gorenjskem ali na morju, čeprav je vinorodna Dolenska bolj solčna od Gorenjske, prav tako lepa in mična, gotovo pa prav tako prijazna zaradi dobrodošnosti in gostoljubnosti Dolencov, zlasti je pa na Doljenjskem, ki še ni preplavljena s tujci, vse mnogo cenejše, da je vsotransko primerna zlasti za dečje letovišče. Aglina podružnica Kola jugoslovenskih sester Moste — št. Peter pod vodstvom svoje skrbne predsednice ge. Marice Kruharjeve je na Rakovniku pri št. Rupertu v lepi Dolini gragov kupila od Roberta grofa Barba po izredno ugodni ceni veliko enonadstropno hišo, ki leži tik ob žel. postaji Rakovnik — št. Rupert na križišču cest proti Mirni, št. Rupertu, Mokronogu in Veseli gori. Ponosno poslojeje je 25 metrov dolgo, da bodo vrle močanske Kolašice lahko peljale s seboj najmanj po 50 otrok, ki bodo imeli tudi dosti prostora za igranje in skakanje, saj je okrog hiše 6000 kv. m vrta in dvorišča. Z malimi popravili bodo Kolašice ustvarile vzorno dečje letovišče, da bo mladina še letošnje poči nice uvažala vse radosti in lepote doljenjskega raja. Podjetnim in poštenim mladim močanskim Kolašicam naše najiskrenejše čestitke z željo, da bi našle povsod odprta vrata in tudi mnogo posnemalcev!

Prvovrstna nova damska godba s petjem slovenskih narodnih pesmi gostuje vsak večer v

KAVARNI »LEON«
Danes, jutri in nedeljo vso noč odprto

— Diplomski izpit in farmacije je položil na Aleksandrovski univerzi v Ljubljani g. Boris Andrijašič iz Novega mesta. Čestitamo!

— Literarni razpis za izvršno slovensko slušno igr. Radijska oddaja postaja v Ljubljani razpisuje tri nagrade (1000 Din, 700 Din, 500 Din) za izvršne slovenske slušne igre, ki bi trajale od pol ure do en ure. Prednost imajo dela v poljudnem in po možnosti narodnem slovu. Informacije (zlasti zaradi tehnične slušne igre) se dobe v Studiju ljubljanske oddaje postaje na Bleiweisovi cesti 54. Poleg zgoraj omenjenih nagrad določa avtorji še običajne tanzijeme

od vsake uprizoritve. Dobro, a nenagradno delo bo postaja odkupila ohranila z običajnimi tanzijemami. Rokopise je treba vpsolati pod psevdomimom najkasneje do 15. marca 1935.

— Ciril Metodovim podružnicami! Vse one podružnice, ki še niso poslane za leto 1934 članarine in event. druge prispevke, vrnite nam prosimo, da to čim prej stori, da se poslana vsota še naknadno vključi za leto 1935. One podružnice, ki ne nakazuje nobenega prispevka, bodo izkazane kot nedelavne.

Pevska in orkestr. »Grafika«
PRIREDITA V SOBOTO, DNE 2. FEBRUARJA T. L. V DVORANI »KAZINE«
P L E S
VSTOPNINA DIN 10.—, ZACETEK OB 20. URL
PRIDITE!

— Družba av. Cirila in Metoda je prešla meseca januarja 1935 l. I. Podružnice: Litijska 660 Din; Slovenjgradec 549; Split 166; Sv. Jernej 240; Sv. Jurij ob Pesnici 90 Din; Trbovlje 527.50; Celje m. 1500 Din; Krizeveci 318 Din; Kranj 1000; Tolstirih pri Guštanju 300; Zelenik 200; Pragersko 267; Novo mesto 2.388.50; Sv. Duh na o. o. 100; Loški potok 80; Maribor m. in z. 5000; Rogaska Slatina 397.75 Din; Šiška m. 200 Din; Šiška z. 600 Din; Ljubljana šentp. 2.1000 Din; Ljubljana šentjakobska trn. 467 Din. — II. Ivana Vrhovnika sklad: M. podr. Novo mesto 653 Din; m. in z. podrž. Maribor 1000 Din. — III. CM obrambni sklad: Podružnica Kranj 200 Din. — IV. Razni prispevki: Občina Litijska 200 Din; mestna občina Laško 100 Din; posojilnica Logatec 100 Din; Jos. Tušar. Sv. Anton. 100 Din; dr. Stane Skulič. Mokronog. 100 Din; dr. Jos. Majcen. Maribor 100 Din; IV. Rozman. Ljubljana, 50 Din. — Skupaj 16.843.75 Din.

— CM podružnice, katerim smo poslali razglednice, a še niso poslane tozadevne obračune, vrnite nam prosimo, da nakazujejo za razglednice denar, eventualno preostale vrnejo.

— Predavanja v nacionalni uri. Danes bo v nacionalni uri predavanje kmetijskega ministrstva, prenos iz Beograda; jutri bo predaval profesorica iz Beograda Jovanka Hruščevića o Franu Mažuraniču, v nedeljo vseučiliški profesor in član akademije znanosti dr. Tihomir Gjorgjevič o Ljubi Nenadoviću, v ponedeljek profesor ujedinenje Bosne in Hercegovine s Srbijo leta 1918. Predaval bo član Akademije znanosti dr. Vladimir Čorović. Prenos iz Beograda.

— Pripravljani publikaciji. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi koledar »Kärntner Volksabstimmungskalender 1935« in list »Der Oesterreicher«, ki izhaja na Dunaju.

OBRTNIŠKI PLES

NA VIČU

2. FEBRUARJA 1935

— »Naša pota«. Izšla je februarjska številka propagandne turistične revije »Naša pota«. Številka je v prvi vrsti posvečena zimskemu športu, ne manjkajo pa tudi zanimivi podatki, ki nas seznanjajo s krasotami naše zemlje. Urednik VI. Regally seznanja srbohrvatske čitatelje z najznamenitajšimi slovenskimi smučarskimi postojankami v Julijskih Alpah, Karavankah, Kamniških planinah in na Pohorju. Sicherlov članek o krasotah loške doline nas povzede na Blejski in Ratitovec, ki spadata med naše najlepše smučarske terene. Kratek izprehod Ludvika Zoržuta po pohorskih vrhovih nas vabi na tamonjša solčna pobočja, ki so omili na vsakemu smučarju. V članku »Česta treh rodov« popisuje Regally gradnjo ceste Šavnik-Pleševje, najbližje zveze Beograda s morjem. Filip Omladič je prispeval mračno krvavo zgodbo o svetovne vojne, Ferdo Delak pa nas povzede za kulise filmskega mesta Neubabelsberg. Sledi Manevič-Regallyjev članek o mohamedanskih tekijah, ki že izumirajo, nato pa se nam predstavi Rajko Kos s slikicami iz ljubljanskih ulic. Revijo izpopolnjujejo še razni prispevki o grafologiji, fotografiji, novotarijah na našem književnem trgu. Vsi članki so bogato ilustrirani. Z velikim veseljem bodo čitatelji pozdravili utopijski roman Hansa Dominika »Moč treh«. Roman je poslovenil Boris Rihteršič, godi se l. 1935 in nam pripoveduje o epohalni iznajdbi fizika, ki se je združil z dvema prijateljskima. Vsemu svetu je grozila vojna, ki p a so jo trije prijatelji s svojo iznajdbo preprečili.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, spremenljivo in hladno vreme. Včeraj je snežilo v Beogradu. Nevišja temperatura je znašala v Splitu 7, v Zagrebu 4, v Mariboru 3, v Ljubljani 1.4, v Sarajevu 1, v Rožanski Slatini in Beogradu 0. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761.7, temperatura je znašala —5.2.

— S plinom se je zastrupil. Zadnjič smo poročali, da se je zastrupil v Zagrebu s plinom Vinko Pirš. Obupaneč se je več dni boril v bolnici a smrti, včeraj je pa umrl. V smrt ga je poenakla težka bolezen, ki ji je zamažal iskal zdravljenja.

— Tri mesece za uboj žene. Pred sodiščem v Sremski Mitrovici se je zagovarjal včeraj 30letni kmet iz Novega Slankamna Milivoj Dević, ki je lani v avgustu ubil svo-

jo ženo Jeleno, s katero sta bila poročena 17 let in sta imela dva otroka. Žena se je pa začela vdajati pičaji in razvratu, kar je moža končno pripravilo do tega, da jo je ubil. Obsojen je bil na tri mesece strogega zapora, toda kazen mu ne bo treba odsedeti, ker je bil takoj amnestiran.

NOVO! OD 2. FEBRUARJA NOVO!
KONCERTIRA
v plesni dvorani

NEBOTIČNIKA
VSAK VEČER

mnogostanski, umetniški

DUO

mojster čelist PETAR MIHAJLOVIC
ZA PLES: saksofon, klavir in dve tango harmonike! — Vstop prost!

DANCING DANCING

Iz Ljubljane

— Iz Velike količine nasipnega materiala se potrebujejo za zvišanje tal bivšega otroškega gledališča v Tičolju. Približno polovica travnika je že dvignjena in letos, ko se bodo začela razna zemeljska dela, bodo lahko še nasuli vsa močvirna tla. Tako bo nastal le prostora, ki je bil vseh najprimernejši za postavljanje cirkuskih šotorov, dostojen park. Zdej nekateri ljubiteljskega Tičoljskega dovažajo skrivaj na travnik razno nesnago, ki se je ne morejo lahko iznebiti druge, kar se zdej ni posebna nesreča, ker lahko še pokrijejo smeti z zemljo. Nekdo je tudi navozil precej premogovskega prahu, ki je dober za nasip, revni ljudje so pa prepirani, da se premogov prah lahko uporabi za kurjavo, zato so ga marljivo odnašali.

— Iz Cestna dela na Večni poti ne morejo posebno napredovati, ker je zemlja globoko zmrznjena in trda kot beton. Vendar so že znižali ceste pri Cesti XV., kjer je bil doleži dvored. Vzpelina ni bila huda, a zaradi nje so bile stranske ceste priključene na Večno pot v klanec. Zdej bodo tudi znižali Cesto XV. ter skoraj povsem odpravili klanec. Na sami Večni poti pa bo viška občina kmalu končala delo, kajti pri Herzmanskem ob začetku gozda je že meja med višjo in nižnjo občino. Šiško fako mnogo več dela na Večni poti, ker je treba cesto v njenem območju razširiti, omiliti ostre ovinkne in odpraviti klanec nad Herzmanskim svetlom. Toda šišenska občina baje nima denarja za takšna dela.

Restavracija »SLON«

2. t. m. domača VESELICA

ODPETO DO 5. URE JUTRAJ

— Iz Hokej na Habjanovem ribniku v Rožni dolini. Pod strelščem je velik ribnik, kjer je zdej tudi športno drsališče. Toda udeležujejo se predvsem amaterji. Goje celo hokej in še s posebnim veseljem, ker se jim ni treba ozirati na športne predpise, ter se lahko poslužujejo tudi prakelji. Voda tu in tam ni nihi zamrznjena, na kar se pa otroci ne ozirajo. Doleži baje še ni nihče utonil, škoda le, da jim pade češče v vodo ploščica, pa tudi preklija, ko igrajo »hokeje«.

— Iz Trini dan je danes, ker je jutri praznik, hkrati pa tudi post, se pravi trg je bil založen tudi s ribami. Toda zadnje čase preživlja ribji trg nekako krizo, ker je pozimi alab ribolov. Zlasti slabo je založen z boljimi morakimi ribami, ki po njih vrašujejo zlasti restavraciji. Na morju je zadnje čase precej viharno kot navadno pred pomladjo, zato je ribolov otežkočen. Povpraševanje po ribah je precejšnje in če bo prodajalec prejel vsaj zaboj rib, mora naročiti najmanj tri zaboje. Kot navadno, so imeli danes največ ardelice, ki so po 12 dinarjev kg. Precej je bilo tudi bukev, ki so pa precej drage, po 32 Din. Čipje so po 36 Din, in jih je bilo tudi malo. Sardonov je bilo premalo v primeru s povpraševanjem, prodajali so jih po 16 Din kg. Hobotnice so prodajali po 34 Din, torej nekoliko dražje, sipe pa po 24 Din, kot navadno. Izmed rečnih rib je bilo največ ščuk, ki so po 32 Din. Bilo je tudi nekaj mren, ki so po 16 Din. Smuž je po 30 Din. Pečenke so po 10 Din, kot navadno. — Na splošnem živilem trgu je bil danes celo naval. Najbolj je bil za seden zelenjadni trg, zelo dobro pa tudi perutninski. Cene so v splošnem nespremenjene.

»KAVARNA CENTRAL«

praznuje danes 25. letnico obstoja. — Vsa večer koncert damske kapelle. — V sobotah in nedeljah odprto do 4. ure zjutraj!

— Iz Demon Himalaje. Tako bi smeli nasloviti skriptično predavanje, ki ga bo imel priliko slišati v torek 5. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani hotela Uniona. Dobro opremljena in pripravljena je odrišla iz Evrope mednarodna ekspedicija proti Indiji, namenjena, da prodré v še neznane predele Himalaje in jih posname kot okvir za nov film, ki naj bi nosil naslov »Demon Himalaje«. Naključje je hotelo, da so v Bombaju pri izkrcanju na letali na nemško ekspedicijo, ki je šla to pot že drugič, nastakovali nezavesti osemstisocak Nanga Parbat. Nemška člana ekspedicije, mednarodna eksp-

nista Ertl in Höcht sta se priarčno pozdravila s »Parbatovci« ne sluteč, da jim zadnjič stiskata roke. Med tem, ko so člani ekspedicije na Nanga Parbatu omeogli in našli v večnem snegu tragično smrt, si je filmska ekspedicija pod vodstvom prof. Dyhrenfurtha iz Zürichs srečno ogibala vseh zaprek in končavala svoje delo. 52 dni je morala prebiti pod šotori v višinah nad 6300 m, 40 dni od tega v viharju in monsumu. Monsum je tudi preprečil, da se Ertl ni mogel povzpeti na 8068 m visoki Hidden Peak. 9. avgusta je odrinila mala družbica dr. Dyhrenfurth, njegova žena, Ertl in Höcht ter nekaj nosačev, da naskočijo 7775 m visok vrh Kraljice Marije. Dr. Dyhrenfurth in soproga sta dospela le na 7550 m visoki Conway Peak. S tem je ga. Dyhrenfurthova prekosila dosežani ženski višinski rekord za več kot 500 m. Ertlu in Höchtu pa se je posrečil vzpon na vrh Kraljice Marije 7775 m. S tem sta dosegla alpinistični uspeh, za katerega so se zamaž borili njuni tovariši na Nanga Parbatu. — Zadovoljna z alpinističnimi in filmskimi uspehi se je vrnila ekspedicija v nižino. 20.000 m filma, posnetega čisto v največjih nevarnostih in v ozemlju, kjer se ni bilo operaterja, so nosili nosači-domačini v kovinastih škafih v dolino. Večkrat je hotel ta ali oni nosač z dragocennim tovorom popihati, misleč, da je v škafih čisto zlato. Člani ekspedicije so morali biti do skrajnosti čuječi, ponosi so morali organizirati pravo varnostno službo. — Predavanje organizira T. K. Skala. Vstopnice so v predprodaji pri t. Alpina na Tyrševi cesti.

— Iz »Roksi« pri društvu »Sofoc«. Američan Barry Connors je napisal ljubko in zabavno veseloigro »Roksi«, ki jo je prevedel naš odlični član drame I. Cisar. Igra nam prikazuje življenje ameriške meščanske družine. To veseloigro bodo igrali člani Trnovskega odra jutri ob 20. uri v Delavski zbornici kot prvo dramatično prireditev društva »Sofoc«. Režija in zasledba vloje je najboljša, tako da bo dosegla predstava prav gotovo popoln uspeh. Vabimo vse prijatelje in Sofane, da se udeležijo tega večera, ki jim bo nudil mnogo prijetne in neprilicne zabave. Igra ima vse polno posebnih prizorov, tako da drži slehernega gledalca, od začetka do konca v prijetnem razpoloženju. In se bo vsačdo od srca nasmejal. Predprodaja vstopnic danes pri t. Paušiču, jutri dve uri pred predstavo v Delavski zbornici. Začetek predstave ob 20. koncu po 22. uri.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
v Šiški. — Telefon 33-87.

PREMIERNA velfilma

VOLGA V PLAMENU

Drama po noveli Puškina v režiji Tourjanskaja. — Sodeluje praški simfonični orkester. — V glavnih vlogah: Albert Prejanc, Valerij Jukišinov, Danielle Darieux, Nathalie Kovanko. Film se predvaja samo v soboto in nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri ter v ponedeljek ob 7. in 9. uri zvečer.

Rezervirajte vstopnice telefonično!

Pride v torek!

Pride!

DVA VESELA VRAGA

— Iz Lutkovni oder Sokola I. na Taboru ponovi na splošno željo v soboto, dne 2. februarja ob 2. uri za odrasle in v nedeljo, dne 3. februarja za deca, uspešno igrar Daro Svetličič »Jurče gre na Triglav«. Sobotna večerna predstava je namenjena prijateljem lutkarstva in posebno pa onim, ki še niso imeli prilike spoznati se a to drobno umetnostjo. Pridite tudi prijatelji planin! Godba in petje ter planinski veselje vas bo gotovo razvedrilo. Prekribite si vstopnice že v predprodaji, in sicer za sobotno predstavo v soboto ob 15. do 17. ure, za nedeljsko pa v nedeljo ob 11. do 12. uri v lutkovni dvorani na Taboru (južni stranski vhod). Opozorjamo že sedaj tudi na ganljivo mladinsko igrar »Pepelka«, ki se bo v kratkem igrala.

— Iz Gospodinjki in kuharski tečaj Nabavljane zadnje uslužbenec drž. železnice prične s pomladanskim dnevnim in večernim tečajem v ponedeljek, dne 4. februarja t. l. Vpisovanje in sprejem gojenk za te tečaj je še v ponedeljek, dne 4. februarja t. l. Dnevni tečaj traja 4 mesece, večerni pa 3 mesece. Potrebne informacije daje vodstvo tečajev v železniškari menzi v Pražkovi ulici, palača Ljubljanski dvor.

Opozorilo

Opozorjamo, da se vsled ogromne dolžine filma

PEER GYNT

vrše predstave danes točno ob 4., 7., in 9 1/2 uri, jutri in v nedeljo pa ob 3., 5., 7. in 9 1/2 uri zvečer

Dvignite pravčasno vstopnice!

ELITNI KINO MATICA

— Iz Vodstvo v umetniški razstavi dvojice Oeltjen v Jakopičevem paviljonu bo v nedeljo, 3. februarja ob pol 12, z razlago g. I. Zornama. Ker je obilni paviljon električno razsvetljava, bo odprta razlaga v petek, soboto in v nedeljo tudi zvečer za znatno vstopnino Din 5 in Din 2, s čimer je ogled vsakomur omogočen.

— Iz Matjaž Matjaž, veseloigra v treh dejanjih (štiri slikah), ki je dosegla pri vseh dosežanih uprizoritvah velik uspeh, ter se je običajno nasmejal do solz, ponovi šentjakobski oder na svečnicu in v nedeljo ob 20.15 uri. Cenjeno občinstvo opozorjamo, da bodo rezervirane vstopnice na razpolago le do 20. ure, zato jih je pravčasno dvigniti. Predprodaja vstopnic je od sobote dalje v Mestnem domu.

— Iz J. N. A. K. »Edinstvo« obvešča vse svoje člane in članice, da se bo izredni občni zbor vršil pri Mikliču dne 1. februarja ob 20. Dnevni red: poročila, volitve, slučajnosti. — Čuvajmo Jugoslavijo!

— Iz šestdnevni vrtnarski tečaj, ki ga priredi podružnica SVD prihodnji teden na šentjakobski šoli za svoje člane in tudi nečlane, se prične v ponedeljek ob 19.30 s predavanjem ban. referenta inž. Vinka Sadarja o zemlji in gnojni, drugo uro bo pa vrtnarski nadzornik Josip Strekelj poučeval splošno zelenjadstvo. V torek bosta oba strokovnjaka nadaljevala svoji predavanji, a v sredo bo razvnela

mestnih nasadov Anton Lap obe uri govoril o posebnem vrtnarstvu, v četrtek bo pa prof. Viktor Fabian obe uri opisoval bolezni in škodljivce rastlin. V petek bo razvnela mestnih nasadov Anton Lap prvo uro končal svoje predavanje o posebnem vrtnarstvu, drugo uro bo govoril o ureditvi domačega vrta. V soboto in nedeljo zvečer ni predavanj, pač pa apet v ponedeljek 11. t. m., ko bo prof. Viktor Fabian pokazal in opisal raznovrstno moderno vrtnarsko orodje, drugo uro bo pa nadzornik Josip Strekelj zaključil tečaj s razgovorom, ko bo odgovarjal na vprašanja udeležencev. Pričetek predavanj je vsak večer točno ob 19.30 in trajajo 2 uri, vsa so pa brez vstopnine, da se jih lahko udeležijo najširši sloji, zlasti pa lastniki vrtov in učeča se mladina.

— Iz Zdrženje brivcev in frizerjev v Ljubljani opozarja p. n. občinstvo, da bodo brivnice in frizerski saloni na svečnice dne 2. februarja t. l. odprti samo od pol 8. ure do 12. ure dopoldne. Za nedeljo velja običajni nedeljski počitek.

— Iz Zveza šoferjev dravske banovine ima svoj občni zbor dne 3. februarja 1935 ob 9 uri dopoldne v salonu gostilne »Pri levu«, Gosposvetska cesta. Vabljani so vsi starostni tovariši! Odbor.

Danes senzacionalna premiera

Podmorski pekel

To je pravo filmsko čudo. Posnetki pod morsko gladino prvikat v filmu. Scene, kakršnih še niste videli!

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave danes ob 4., 7. in 9 1/2, jutri in v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9 1/2 uri

— Iz Prof. Janko Ravnik je znan kot eden najodličnejših naših pianistov, je pa tudi redka prikazen na koncertnem odru, zato ga bomo tem bolj veselili v ponedeljek 4. februarja, ko nastopi s Praškim kvartetom in izjava klavirski part veličastnega Dvořakovega kvinteta. Že danes opozorjamo na poslednji koncert Praškega kvarteta v letošnji sezoni, za katerega so sedeti v predprodaji v Matici knjižarni.

— Iz Prav žalosten je pogled na sadna drevesa ob Celovški cesti v Dravljah. Kakor smo že poročali, se je našel neznan divjak, ki je polomil vrhove več kot dvajsetim drevesom. Preiskava se bliža koncu in je pričakovati, da bodo vandali, ki so se spravi na mlado dreve, prešli zasluzeno kazen.

— Iz V Zvezdi se počasi umika eno žastiljivo drevo za drugim in na bo dolgo trajalo, ko bo nekajdo košata Zvezda, ki je starim ljudem nudila v vročih mesecih toliko hladu in sence, ostajala prezna. Mestna vrtnarja je sklenila, da ne zasla več nobenih mladih konstantev. Te vrste drevesa se povsod umikajo brestom, ameriški jagnjedi, lipam, akacijam in eličnim drevesom. Tudi Zvezda bo sčasoma dobila drugo lice.

— Iz Jutri na svečnicu priredi pevsko društvo »SAVA« svoj običajni družabni večer s plesom v dvorani Sokolskega doma v Stepanji vasi, na kar opozorjamo vse prijatelje Savanov in ljubitelje priznane Krekarjeve kapljice. Najlepša plesalka, ki bo imela največ sre, bo prejela lepo darilo. Zato na Svečnico pohitimo vsi in vse v Stepanjo vas.

— Iz Stanovanjski najemniki se naprošajo, da v lastnem interesu vrnejo dostavljene vprašalne pole že izpolnjene po pošti ali izročijo iste v društveni pisarni, Nebotičnik, III. nad.

Danes smeh, grohot, šala in še marsikaj v

ZVOČNEM KINU DVOR, telef. 27-30

kjer nam

VLASTA BURIAN

pokaže svoje

pustolovščine

Vlasta Burian kot uslužbenec pogrebnega zavoda

Predstave: danes ob 4., 7 in 9, jutri in v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri zv.

Radioprogram

Nedelja, 3. februarja.

7.30: O predvinih rastlinah v dravski banovini. 8.00: Nekaj veselih klavirskih točk na ploščah. 8.20: Poročila. 8.30: Akademski pevski kvintet poje cerkvene pesmi. 9.00: Versko predavanje. 9.15: Prenos iz trnovske cerkve. 9.45: Slovenski vokalni kvintet na ploščah. 10.00: Poslovanje Delavskih in nameštenskih zaupnikov (Delavskih zbornica). 10.20: Harmonika na ploščah. 10.40: Gdč. Vida Vedrolava poje z radijskim orkestrom, vmes radijski orkester. 11.40: Vtisi o slovenskem gledališču (režiser prof. Hagemann). 12.00: Cas, radijski orkester (po željah). 15.00: Plošče (po željah). 16.00: Ljudska igra: Kuzočinova usoda. 17.30: Narodne pesmi na ploščah. 19.30: Nac. ura: Ljuba Nenadović (iz Beograda). 20.00: Cas, jedilni list, program za ponedeljek. 20.10: Duo-konzert usne harmonike (orgelce), vmes poje kplete g. Bajde. 21.10: Fantje na vasi poje zdravice. 21.40: Cas,

Nezaposleni se gibljejo

Ustanovni občni zbor društva „Delo in eksistenca“, poverjeništvu na Viču

Ljubljana, 1. februarja. Organizacija nezaposlenih se govori čedalje več, kar dokazuje njeno delavnost. Zdej pa društvo »Delo in eksistenca« zopet beleži dva dogodka: V soboto je bil ustanovni občni zbor poverjeništvu na Viču, v nedeljo pa zborovanje v Zgornji Šiški, ki ga je priredilo poverjeništvu za Šiško in Bežigrad.

Ustanovni občni zbor je bil v poverjeništvu lokalno pri Marinku na Tržaški cesti. Prostor, ki je bil včasih gostilniška soba, je bil takoj poln. Da se ljudje skoraj niso mogli premikati. Redki so občni zbori, ki bi imeli tolikšno udeležbo.

Zbor je vodil predsednik osrednjega odbora Drago Kosem. V uvodu je izrazil veselje nad lepo udeležbo in upanje, da bo novo poverjeništvu krepko poseglo v organizacijsko borbo, ker se kaže tako lepo zanimanje za potrebno društvo. Borba bo pa tudi huda, ker mora društvo prevzeti delo, ki se ga doslej ni nihče lotil dovolj resno. Mnogo se je sicer debatiralo ter filozofiralo o gospodarski krizi in gospodarskih vprašanjih, toda nikogar ni bilo, ki bi se bavil s človekom samim na sebi; s človekom, ki najbolj trpi zaradi krize in ki ne more čakati na uresničenje teh ali onih teorij. »Delo in eksistenca« je društvo, ki se ne more zanimati in vpraševati le, kaj bo čez 50 let, ker je prav za prav socialna akcija s praktičnimi smotri in ker hoče pomagati nezaposlenim takoj.

Kot tajnik pripravljalnega odbora je poročal stvarno in kratko A. Strle. Pripravljalni odbor se je ustanovil 29. 7. lani. Deloval je predvsem propagandno. Otvoril je pred tedni ogrevalnico. Sestel se je na 19 rednih sejah in na dveh izrednih. Priredil je propagandno zborovanje. Izvršili so več posredovanj v korist nezaposlenih. Da so lahko otvorili ogrevalnico, so organizirali nabiralno akcijo. Organizirali so 128 članov. Ustanovljen je bil tudi propagandni odsek.

Blagajniško poročilo, ki ga je podal Kotnik, izkazuje 1147 Din dohodkov in 645 Din izdatkov. — Obe poročili sta bili odobreni brez razprav, kar je bil tudi predlog za razrešnico sprejet soglasno. — Izvoljeni so bili: predsednik A. Strle, njegov namestnik L. Prebil, tajnik Iv. Skubic, blagajnik D. Čuk, odborniki Fr. Bučan, preglednik V. Dolinar in Fr. Pihler, delegata za matični odbor Iv. Skubic in Iv. Robida.

Predsednik D. Kosem je ob začetku zborovanja naslovil apel na oblast, naj podpirajo društvo, čigar stremiljenja so tako plemenita. Tudi časopisje je prošil za naklonjenost, našemu listu se je pa posebej zahvalil za moralno podpora, ki so jo baš nezaposleni zelo potrební.

Zborovanje v Zgornji Šiški

Tudi zborovanje, ki je bilo »Pri birtu« na Vodnikovih cestih, je bilo dobro obiskano. Značaj zborovanja najlepše kaže, kako trezno ter dostojno gledajo nezaposleni in drugi, ki so pristopili k društvu, zavedajo se socialnih krivic, na razmere in da vedo, kaj hočejo.

Predsednik poverjeništvu A. Grlic je vodil zborovanje. Kratko je orisal smotir društva. Društvo hoče združiti predvsem one, ki najbolj trpe zaradi razvratih socialnih razmer: ročne in umske delavce, pa tudi obrtnike in male trgovce, ki so prizadeti zaradi nezaposlenosti delavstva. Mnogo se dandanes govori o nezaposlenosti, toda le največ govori; nezaposlenosti bi pa pri nas ne bilo, če bi bilo delo pravično razdeljeno in če bi se lotili tistih velikih javnih del, ki jih v naši mladi državi še toliko čaka. Nezaposleni odklanjajo miloščino, kar naglašajo ob vsaki priliki, hočejo pa delo in pošteno plačilo.

Podrobno se je bavil z društvenimi nalogami in z razmerjem društva do javnosti tajnik R. Pompe. Dejal je, da je bilo društvo ustanovljeno iz nesebnih razlogov in iz nujne potrebe, da se pomaga nezaposlenim. Vendar društvo ni zgolj organizacija nezaposlenih, saj hoče združiti vse, ki jim socialni čut ni tuj, in tudi braniti koristi zaposlenih, ki tudi trpe zaradi neurejenih gospodarskih razmer. Društvene zahteve so: Dela za vse, da bo vsem omogočen obstoj, zato pa za pošteno delo pošteno plačilo! Delavstvo mora postati zopet porabnik, da bo kmet lažje prodal svoje pridiske in da se bo dvignil tudi konzum industrijskega blaga; zato naj skrbje predvsem za to, da bodo preskrbeli delavstvu dela, ne da razmišljajo, kako bi ga potolažili z miloščinami. Govori se pogosto o delomrznosti in javnost razda meče delavoljne in delomrznosti v en koš, zato je treba naglasiti: Delomrznosti ustvarjajo razmere, ker mnogi dolgo zaman iščejo dela, vedno so pa še v večini delavoljni, ki pa dela ne morejo dobiti.

Izmed glavnih društvenih zahtev je zahteva po zavarovanju za primer nezaposlenosti in po starostnem zavarovanju, ki bi se naj raztegnilo tudi na druge produktivne sloje. Vsega tega seveda ne more doseči slabotna organizacija, a nedvomno se bodo »Dela in eksistenca« sčasom oklenile množice, ki trpe. — Zdej, ko je treba takoj ne-

kaj ukreniti, da se pomaga tistim, ki so najbolj potrebni pomoči in zaščite, se mora društvo boriti tudi proti raznim družbenim zajedalcem, večkratnim zaslužkarjem, ki zaradi lastne koristi miže pred bedo množico.

Preprosto in brez fraz je kratko povedal, kaj je naredilo šišensko poverjeništvu in kaj ima v načrtu, Fr. Mertelj. Iz njegovega poročila je razvidno, da je društveno delovanje pozitivno in da se dobro zaveda svojih nalog ter bede nezaposlenih.

Član glavnega odbora P. Kreutzer je živo in odločno utemeljeval društvene zahteve in zlasti naglašal, da je treba društveno delo smatrati za eminentno državotvorno delo, kajti društvo se bori za zboljšanje socialnih razmer zato, da bi bili državljani zadovoljni; rešuje nezaposlene iz bede in otopenosti, da postanejo koristni člani družbe. — Potrpežljivo ne-

morejo več čakati in ne smejo, kajti zavedajo se, da so na pravi poti, ker hočejo samo popraviti, kar je zagrešeno, ker hočejo pomagati iz nesebičnosti žrtvam sebičnosti in razmer. Zato so postavili štiri temeljne zahteve: 1. eksistenca je naša pravica, 2. delo bodi dolžnost vsakogar, a delo ne sme biti obdavčeno; 3. stanovi naj bodo vzajemni — trenj ne sme biti, da bi se kapital v naprej medsebojno več ne uničeval; 4. uveljaviti se mora načelo socialne pravičnosti in sleherni je soodgovoren, ako se množe socialne krivice. Društvo si je pa nadelo naloge opravljati delo socialne policije.

Končno je spregovoril predsednik osrednjega odbora D. Kosem. Posegel je v praktično življenje ter očrtal razmere in kako bi se naj pomagalo nezaposlenim in se poživilo gospodarsko življenje. Naštel je zahteve delavstva, ki jih je enako spretno in pogumno zagovarjal nedavno na anketi v Beogradu kot zastopnik mestne občine ljubljanske. — Zborovalci so z glasnim pritrdjevanjem izrazili vsemu govornikom soglasje.

Občni zbori sokolskih društev

Sokol v Stični — Letna skupščina trboveljskega Sokola

Stična, 31. januarja. V nedeljo 27. januarja, se je vršila v društveni telovadnici redna V. glavna skupščina Sokola Ivančana gorica, kateri sta poleg mnogih članov in članic prisostvovala tudi župni starosta br. dr. Pipenbacher ter župni tajnik br. Stane Flegar. Skupščino je vodil namestu obolelega staroste brata Vrbiča brat Vili Šval, ki je po kratkem pozdravnem nagovoru prešel takoj na dnevni red.

Citanju poslanice saveza SKJ so sledila poročila društvenih funkcionarjev in sicer br. tajnika, načelnika, blagajnika, gospodarja, statističarja in revizorjev. Iz najbolj važnega poročila t. j. načelnikovega posnemamo, da je društvo v tem pogledu mnogo napredovalo, osobito važen moment je laniški prvi telovadni nastop, ki je vsestransko zelo dobro uspel, za kar gre zahvala predvsem načelniku br. Jančigarju. Poleg točne statistike telovadnega oddelka, so bili razvidni važnejši momenti dela in nedela, torej zapreke, ki so bile še posebej povdarjene in preko katerih društvo mora — pa naj stanejo še take žrtve. Na tem mestu naj tudi omenimo, da naj telovadbo redno posejajo osobito vojaški obvezniki, ker jim bo tako skrajšan vojaški rok za 3 mesece. V pogledu telovadbe dece pa prosimo merodajne faktorje, naj v primernih besedah raztolmačijo našim malčkom pomen fizične vzgoje, katero jim v največji meri nudi sokolska telovadnica.

Blagajnik br. Beršnjak je orisal društveni finančni položaj, ki sicer ni zavidanja vreden, toda v danih razmerah vendar zadovoljiv. Društvo si je poleg drugih stroškov nabavilo za 6.000.— Din potrebne inventarja, kar pa se je krilo izključno iz dohodkov. V bodočem proračunu pa je vnošena postavka za sanacijo društvenih finančnih razmer.

Pri volitvah je bil z absolutno večino izvoljen za starosta br. Beršnjak, pod čigro skrbnim vodstvom je društvo uspeh zasiguran. Tudi ostala odborniška mesta so dobro zasedena in prešla v večje roke, kot: blagajna br. Marolt, nadzorstvo br. Zajc Josip, Lenardič Peter ter s. Vrbičeva, prosveta br. Kos Mirko ter gospodarstvo br. Harbauer Leo.

Lepo zborovanje je zaključil župni starosta br. dr. Pipenbacher z vzpodbudnimi besedami na vse navzoče, želeč društvu v bodoče kar največ uspeha. Zdravo!

Trbovlje, 31. januarja. V soboto zvečer je polagal trboveljski Sokol obračun svojega uspešnega dela v preteklem poslovnem letu. Skupščini, ki se je je članstvo skoro polnoštevilno udeležilo je prisostvoval kot zastopnik celjske sokolske župe br. dr. Hrašovec.

Skupščino je ob 20. uri otvoril starešina br. Pleskovič ter se po kratkih uvodnih formalnostih spomnil tragično preminulega največjega jugoslovenskega Sokola, Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Katerega spomin so navzoči počastili stoje s trikratnim »slava« klicem. Nato se je zbralno članstvo ponovno dvignilo s sedežev ter s spontanimi »živjo« klici pozdravilo novega kralja Nj. Vel. Petra II. Brat starešina se je spominjal med letom umrlih Sokolov, potem je pa v kratkih obrisih očrtal delo v preteklem letu, ki je bilo jubilejno leto trboveljskega Sokola. Vse prireditve v tem letu so se vršile v znamenju društvene 25. letnice dostojno in vredne jubileja. Društvo kljub krizi ni nazadovalo.

Citanju spomenice SKJ je sledilo zanimivo poročilo društvenega tajnika br. Plavšaka Roberta ml. Trboveljskega sokolskega društva šteje 1652 pripadnikov in je kot taka največja edinica v celjski sokolski župi.

Iz poročila načelnika br. Rupnika posnemamo, da je bil prednjački zbor, ki šteje 19 prednjakov in 25 prednjačic, zelo delaven. Ze 18. marca je priredil telovadno akademijo, pri kateri so nastopili vsi oddelki. 19. marca je bila akademija ponovljena za deco Druga večja telovadna prireditve je bila v dneh 19., 20 in 21. maja, zlasti zadnji dan so dosegli telovadni nastopi svoj višek, ko je nastopilo 1050 naraščajo in dece. Dne 3. junija je bil glavni dan, združen z okrožnim nastopom zgornjesavskega okrožja. Dopoldanske povorke se je udeležilo 669 Sokolov z 6 prapori. Pri javni telovadbi je nastopilo 570 telovadcev, od teh 380 domačih. Tekme naraščajo in dece, ki se jih je udeležilo 75 tekmovalcev iz Trbovelj, Zagorja, Hrastnika in Dola, kažejo razveseljive uspehe. Poročilo s. načelnice je sledilo poročilo načelnika prosvetnega odbora br. inž. Štefeta za prosvetni odbor, mladinski prosvetni odsek, dramski odsek, godbeni odsek, lutkarski odsek in narodno obrambni odsek. Iz poro-

čil je razvidno, da so vsi odseki marljivo delovali. Kratko je bilo poročilo matrikarka br. Riharja. Končno je poročal načelnik novoustaljenega jedznega oddelka br. Dev, da šteje ta odsek danes 14. članov. Vso žilavo delavnost sokolskih funkcionarjev in članstva pa prikazuje poročilo blagajnika br. Kosa, ki izkazuje Din 605.000 letnega prometa. — Društveni dolg je sicer nekoliko narasel zaradi nujno potrebnih adaptacij v notranjosti in zunanosti doma ter nabav inventarja, vendar bo pa sprito vztrajne poživljenosti našega sokolstva v doglednem času popolnoma poravnano. — Poročila je zaključil načelnik revizijskega odbora br. inž. Mamrla, ki je poročal o vzornem vodstvu blagajne ter predlagal razrešnico, ki je bila soglasno odobrena. Nato je v imenu celjske sokolske župe pozdravil zbraze Sokole in Sokolice br. dr. Hrašovec.

Pri volitvah je bila predložena in soglasno sprejeta naslednja kandidata lista: starosta br. Pleskovič Rudolf; podstarosta br. inž. Ivanovič Ivo, tajnik br. Plavšak Robert ml., tajnikov pomočnik br. Gonelli Rudolf, blagajnik br. Kos Mirko, njegov namestnik br. Jesih Adolf, drugi namestnik br. Persiglo Ignac, načelnik br. Rupnik Karl, I. podnačelnik br. Hlastan Slavko, II. podnačelnik br. Lehar Jože, načelnica s. Roje Milka, I. podnačelnica s. Oblak Dragica ml., II. podnačelnica s. Pečnik Franciška, prosvetar br. inž. Štefe Franjo, načelnik gospodarskega oddelka br. inž. Hamrla Jan, Iana: Radej Drago in Šefine Franjo društveni zdravnik br. dr. Baumgarten Hugo, načelnik gledališkega oddelka br. Paternost Jože, godbenega br. Toman Jože in Dolničar Rudi, matrikar br. Rihar Alojz, vojski referent br. Grosar Franc, jah. oddelka br. Deu Rajko, načelnik tomb. in prireditvenega oddelka br. Vili Toman, namestniki odbornikov: Tori Jože, Berger Ivan, Borušak Franc, Guna Rudolf in Lunder Dušan. Revizijski odbor br. Omerzu Karl, Braz Franjo, Požun Edvard in Bučar Alojz. Častno razsodišče: br. Plavšak Robert st., inž. Rogl Alfred, Pleskovič Ivo in Ravniki Franc, namestniki: Letnik Jože, Korbar Drago in Perme Franc. Praproščak Železnik Franc in namestnik Letnik Franc.

Pojasnilo

Glede na članek priobčen v Vašem cen. listu, št. 22. z dne 26. januarja t. l. pod naslovom »Belokranjsko sokolstvo je zborovalos, in še posebej na pasus, nanašajoč se na občni zbor Sokolskega društva v Črnomlju, blagovolite priobčiti naslednje pojasnilo:

1.) Ni res, da je bila vsebina poročil bratov funkcionarjev po večini že znana iz časopisov, temveč je res, da so bila poročila sestavljena tako, da so vsebovala vse ono, kar se na občnem zboru poročati mora, ter so bila sestavljena popolnoma v skladu s pravilniki za sokolske oddelke.

2.) Ni res, da se je na občnem zboru naglašalo, da posveča časopisje več pozornosti za Belokranjsko manj važnim stvarim, kakor pa delu domačega sokolstva, temveč je res, da je poročilo brata društvenega prosvetarja vsebovalo sledeči pasus, kakor sledi:

»Z vsem obžalovanjem se moram dotakniti dopisništva v dnevne liste. Dopisniki teh listov, dasiravno tudi člani sokolskega društva, dosledno molčijo o dogodkih in delovanju v društvu, med tem ko druge, še tako malo pomembne dogodke hite publicirati. Ne zahtevamo pohvale, pač pa bi bilo na mestu, in upam, da zaslužimo ako o našem koristnem delovanju, vsaj od časa do časa bo javnost poučena, torej o časopisu kot takim ni bilo govora, pač pa o dopisnikih, ki so naši člani.

3.) Ne strinjamo se s podukom, ki ga omenjeni članek daje našemu društvu omenjati funkcionarje, nasprotno ugotavljamo, da vrši svojo funkcijo popolnoma v skladu z zahtevami in potrebami sokolstva, a kot novinar za sokolske liste vrši uspešno svojo dolžnost, o čem pričajo številni sestavki in idejni članki, ki so opetovano v teh listih izšli. Dopisovanje v dnevno časopisje pa sprito obilnega dela društvu, in še drugih le nam znanih razlogov mu je bilo oteženo.

4.) Pripominjamo, da so bila vsa poročila funkcionarjev na občnem zboru soglasno, brez vsakih pripomb sprejeta, kar priča, da se je vse članstvo, kakor tudi društveni odbor in delegata bratske župe, s temi poročili soglasno strinjali, in s tem poročila funkcionarjev odobrili.

Kritikovati delovanje funkcionarjev in jim dajati poduke je upravičena le društvena skupščina in upravni odbor, a glo-

de na ton zadevnega članka o našem občnem zboru, smatramo le tega za povsem neumestnega.

Društvo se bo pobrigalo, da slične pojave osebnega razračunavanja nekaterih za sokolstvo brezpomembnih posameznikov, v svojih vrstah zatre, a nesokolski način, s katerim se je skušala mistificirati javnost, in s tem — ker drugače ni uspelo — zmanjšati pomen te nacionalne manifestacije, kakor tudi skritega škodljivca v naših vrstah z gnusom obsoja.

Adaptacija Sokolskega doma na Viču

Sokolski dom na Viču je bil zgrajen pred 15 leti in je postal pretesen, kar vija zlasti za telovadnico. Starosta mag. phar Rems je na zadnjem občnem zboru obširno poročal o adaptaciji doma, za katero je izdelal načrte stavebnik Ivan Marinčič. Načrt predvideva prenovitev doma v štirih etapah. Letos spomladi naj bi se preuredila stranišča, napravil vodovod, prhe, umivalnice, garderobe za telovadce, nov vhod v telovadnico in nov izhod iz doma. Tako bi nastala iz sedanje veže precej velika avla s stopniščem in predvideno prvo nadstropje, kjer bodo društveni in stanovanjski prostori. V drugi etapi, ki naj bi šla istočasno s prvo, bi se prezidala mala dvorana z lutkovnim odrom ter garderobami za lutkovni in gledališki oder. Obenem bi se uredile dvorane in shramba za inventar. V tretji etapi bi se podaljšal in povečal gledališki oder ter uredili prostori za gledališke, pevске in orkestralne vaje. V zadnji etapi bi se dvignil dom v enonadstropno poslopje in uredili pritrilni prostori.

V ta namen je potreben seveda denar, ki ga hoče zbrati viški Sokol deloma z razpisom notranjega brezobrestnega posojila v znesku 500.00 Din z zadolžnicami. Izdane so že obveznice po 1.000, 500, 300 in 100 Din, ki se lahko vplačajo v petih mesečnih obrokih. Posojilo se bo vrnilo v 10 letih, do 31. decembra 1945. Pozivamo člane in prijatelje društva, naj po svojih najboljših močeh podpro to akcijo.

Sam si je hotel poiskati pravico

Novo mesto, 31. januarja. V Velikem Orehku, občina Smihel-Stopiče, se je v sredo 25. t. m. jutraj priplet žalosten dogodek, ki po golem naključju ni zahteval človeških žrtve, pač je pa razburil vse prebivalce te vasi.

Posestnik, 33 letni Bartol Josip, doma iz vasi Hriba obč. Smihel-Stopiče, ki ima prav malo zemljišče, je hotel dokupiti še parcelo gozda. V ta namen se je mož obrnil na posestnika Mežnar Alojziju iz Vel. Orehka, s katero je bil o kupitji že preje v domenku. Kupno pogodbo za parcelo gozda in enega prašiča sta sklenila v Mežnarjevi zidanihi za Din 1500, kot priči pa sta bila posestnik Klobučar Janez in Segar Franc, oba iz Vel. Orehka. Po izjavi prič se je pogodba sklenila brez običajne are. Pri tej priliki je kupec Bartol lastnici še pripomnil, da za primer, če bi ji kdo ponudil kovača več, kot sta onadva sklenila, bo jezen, če pa da kdo več kot kovača, pa lahko proda drugemu. Mežnarjeva je res dobila boljšega kupca v osebi pos. Skufca Janeza iz Hriba, ki je k prodajni vsoti primaknil še 250 Din. Ko je slednji zvedel za to kupčijo, se je takoj napotil k novomeškemu odvjetniku dr. Josipu Režku, da vloži proti Mežnarjevi tožbo zaradi kršitve pogodbe.

Pri razpravi, ki se je vršila te dni pred nov. sreskim sodiščem, je Bartol tožbo izgubil, ker sta obe priči prisegli v korist Mežnarjevi. Videč, da je Bartol zaradi izgubljene pravde zelo potr, mu je odvjetnik svetoval, naj se še enkrat obrne do Mežnarjeve. Tega pa mož ni storil, temveč je trdno sklenil soditi sam in si tako poiskati pravico. Ta svoj sklep je hotel za vsako ceno uresničiti v sredo jutraj. Okrog 5. je snel s stene lovsko puško, jo zložil v dvojce in jo skril pod svoj dolgi zimski suknjič. Žepe pa je napolnil z naboji in odšel proti Vel. Orehku. Ko je Bartol tako oborožen dospel v vas Vel. Orehek, je šel parkrat skozi vas, nato pa je obšel. Okrog 7. ure jutraj se je zgasil pri pos. Klobučarju, kateremu je rekel, da naj pokliče k sebi še pričo pos. Segar in kupca Skufca Janeza. Ta čas, ko se je posestnik odpravljal, se je med njima kretal pogovor o izgubljeni pravdi Klobučar je prišlecu odgovoril, da ni mogel pred sodiščem govoriti drugega, kot resnico. Na te besede mu je Bartol odgovoril: »Vi meni kopijete jamo, zato pa moram jaz drugače začet!«

Po tem razgovoru sta se oba napotila k pos. Segar Klobučar, ki je šel v njegovo hišo, se je kmalu vrnil z gospodarjem Segar. Bartol pa je oba pričakoval zunaj za hišo blizu hleva. Ko sta posestnika korakala po hodniku, je Segar Klobučarju pripomnil, da gre pogledat k živini v hlev, nakar je pred njim stekel po stopnicah. Ko je Segar dospel do hleva, je tam za gledal Bartola, kako stiska pod suknjičem puško. Ves prestrašen se je skril v hlev za živino, dočim je Bartol šel nekaj korakov nazaj in v hipu zložil puško, jo nabil z naboji in kriknil: »Kaj sta vidva govorila?« Temu je sledil prvi strel, namenjen Klobučarju. Strel je k sreči padel tik nje in zadel v hodnik. Iz strahu se je Klobučar zgrudil. Prvemu je sledil drugi strel, ki bi gotovo usmrtil Klobučarja, če ne bi ležal nepremično na tleh. Po streljih iz hiše privabljeni ljudje so z nemo grozo opazili razjarjenega Bartola, ki je med umikom pripravil puško za nadaljnje strele. Ko pa je videl nepremično ležečega Klobučarja in mislil, da je mrtev, je zbežal na svoj dom, kjer je spravlil puško in se šel sam javit v mesto k orožnikom. Na orožniški postaji je obupanec izjavil, da je bil trdno namenjen oba posestnika ubiti in da mu je zelo težko, ker se mu to ni posrečilo. Orožniki so Bartola izročili sodišču, puško in njegov orožni list pa zaplenili na domu.

Stara, toda zdrava.

—Natakar, ta kura je morala biti zelo stara.

— Res je, gospod, toda pomislite, da je morala biti tudi zdrava, da je dočkala tako starost.

Iz Maribora

— Kako so plačani delavci Pomožne akcije. Kakor smo že poudarjali, se podpiranje Pomožne akcije v Mariboru vedno bolj izpopolnjuje, tako da je bistvo te humane ustanove res samo podpiranje! Tako je vodstvo Pomožne akcije reguliralo mezdé, da bolj odgovarjajo družinskim razmeram in potrebam delavcev. Tako dobivajo sedaj samski delavci po 2 Din na uro, poročeni brez otrok 3 Din, poročeni delavci z do dvema otrokoma 3.50 Din, poročeni z do 4 otroki 4 Din in poročeni delavci z več kot 4 otroki pa 4.50 Din na uro. Tako ima zaposlitev res podporn značaj, ker podpira Pomožna akcija svoje delavce po njihovih potrebah.

— Spremembe avtobusnega voznega reda. Mestna podjetja, avtobusni promet, so upoštevala zelje občanov Pobrežja in Teznega ter spremenila vozni red na teh avtobusnih progah in toliko, da vozi sedaj v te smeri večkrat na dan avtobus. Prej namreč so se nekateri pritoževali, da prav tedaj, ko bi bilo treba, ne vozi avtobus. Tako vozi avtobus na progi štev. 3 (Pobrežje) 13krat na dan ob delavnikih, ob nedeljah in praznikih ter ob sobotah pa celo 19krat na dan. Z Glavnega trga so odhodi na Pobrežje ob 6.52, 7.52, 8.52, 9.22, 9.52, 10.22, 10.52, 11.22, 12.10, 13.10, 14.10, 14.37, 15.10, 15.37, 16.10, 16.37, 17.10, 18.10 in 18.52. Prav tako vozi avtobus štev. 4 na Tezno ob delavnikih 9krat, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa 14krat na dan. Odhodi z Glavnega trga ob 6.15, 7.07, 7.52, 8.37, 9.37, 10.37, 11.22; 12.15, 12.52, 14.15, 16.10, 17.10, 18.10 in 19.10.

— Poledica in zlomljene noge. Toliko žrtve poledice kot letos, že dolgo ni beležila mariborska nezgodna kronika. Vsak dan so klicani na pomoč mariborski reševalci, ki prevažajo ponesrečence z zlomljenimi rokami in nogami v bolnico. Tako so tudi včeraj prepeljali tja 3 ponesrečence, in sicer 21letno tkalko Sonjo Černkovo, ki si je na Pobrežju zlomila desno roko, 12-letnega učenca Franca Hojnaka, ki ima zlomljeno levo nogo pod kolonom ter 25-letnega mesarskega mojstra Ivana Koreša tudi z zlomljeno nogo.

— Zdravniški diskusijski večer. V torek dne 8. februarja se bo vršil ob 18. uri zvečer v čitalnici mariborske bolnice diskusijski večer Zdravniškega društva v Mariboru.

— Shawov »Zdravnik na razpotju« je literarna izborna komedija, ena najboljših avtorjev, ki je odskočnik učinkovito in pisana s fino satirično ostjo. Podobno kakor Cankarjevi »Hlapci«, je tudi ta komedija izgnanila svojčas mnogo prahu, vendar je zgrešeno mnenje, da je tu Shaw obrnil ost proti zdravnikom, temveč je — kakor vedno — le borec proti lažimoralu in meščanski ozkozrenosti. To zanimivo delo pojde prvič čez mariborski oder v soboto v režiji inž. arb. B. Stupice, ki je »Zdravnik« tudi insceniral. Igrajo Severjeva, Dragutinovičeva, Starčeva, Skrbincek, Furijan, Grom, Gorinšek, P. Kovač, Nakrst, Stupica, Blaž in Verdonik. Dejanja se gode: prvo v stanovanju zdravnika Ridzeona, drugo v vrtnem paviljonu hotela v Richmondu, tretje in četrto v ateleju slikarja Dubedata, peto v slikarski galeriji. Lestence je iz prijaznosti posodila trdnica Tihy, Slovenska ulica.

— Nepreklicno zadnja uprizoritev Fallove opere »Stambulska roža« bo na svedenico 2. februarja popoldne. Veljajo globoko znižane cene. To je zadnja prilika ogledati si to zares priljubljeno in lepo opero, ki je v Mariboru splošno ugajala.

— Koncert Praškega kvarteta (prej kvarteta »Zika«) bo v torek dne 5. februarja v gledališču. Priporočamo takojšnje rezerviranje sedežev.

Iz Novega mesta

— Svetočavska proslava. V Sokolskem domu se je vršila v soboto 26. t. m. zvečer ob 8. uri 70letnica smrti velikega srbskega prosvetitelja sv. Save velika preslava. Življenjepis narodnega prosvetitelja je na proslavi podal prof. Srečko Bartarja, ki je naglasil, da je sv. Sava vse svoje življenje posvetil svojemu narodu, za katerega je živel, delal in umrl. Spramom tega ga tudi narod ni mogel nikoli pozabiti, čez vse peripetije naše zgodovine. Sv. Sava ni bil samo največji Srb, temveč tudi prvi glasnik jugoslovenske ideje. Govor su sledile koncertne točke, ki jih je izvajal sokolski orkester pod taktirko br. Drago Sproca, nato deklamacija »Rastkos« Vojislava Hila, ki so jo podale Midofer Nadežda, Per Mica in Trošt Neda. Petrič Zarko je recitiral Jan Plestenjaka »Sv. Sava«. Mladinski pevski zbor meščanske šole, sestojel iz 150 pevcev in pev. pol vodstvom br. K. Šterbenka, pa je zapel 6 pesmi. Vse točke programa so bile dobro nastudirane in urezljivo izvedene. Proslava sv. Save se je poleg tega vršila na vseh naših šolah s primernimi govori, recitacijami in deklamacijami.

Poznanja vredno. Dijaškemu podpornemu društvu na realni gimnaziji je poklenil tukajšnji keglaski klub »Ruša« 500 Din, g. M. Pehani, šolski upravitelj v pokloju iz Trebnjega, pa je v isti nameni daroval 300 Din namestu venca na grob brata Ivana.

— Enodnevni tečaj za predsednike občn. delovodje in odbornike se je vršil prednjači ponedeljek v občinski posvetovalnici. Na tečaj, ki je bil sklican na pobudo mirenškega župana kot zastopnika županske zveze g. Franca Bulca, je dospelo 103 rok 30 dolenskih občinskih predsednikov, delovodj in odbornikov. Otvoril je tečaj pozdravnim nagovorom g. F. Bulca, imenu mestne občine pa je udeleženec jožtarič, podpredsednik mestne občine g. Josip Paučič in g. dr. V. Kukman iz Ljubljane. Predavatelja sta udeleženec v področnostih seznanila s občinskim gospodarstvom, s sestavo proračunov in obračunov, z dolžnostmi in pravicami občinskih odborov, uprave in posameznih funkcionarjev, zlasti še s § 17 novega občinskega zakonika o dom. vstojstvu kakor tudi z novim občinskim zakonikom. O vsaki točki se je sprotno vršila debata in razpravljanje o konkretnih primerih, ki pa jih ni bilo mnogo. Udeleženci so bili obema predavateljema, zlasti še sklicatelju, za njih trud in poživljenost zelo hvaležni, saj jih je tečaj rešil mnogih nejasnosti pri tem ali onem občinsko-upravnem postu.

— Neureča pri amužanju. Neureča se je pripetila 15letnemu pos. sinu Šepića Jožetu iz Loga pri Mokronogu. Fant je padel na zlomil roko v napačju. Zdravi se v bolnici. Uspešnih bratov.

S poroke španske infantke Beatrix

Svatba je bila razkošna, prisostvovalo ji je okrog 50 kraljevskih visokosti

»Šef doma Njegovega Velikanstva kralja Alfonsa XIII. si šteje v čast povabiti vas v Njegovem Najvišjem imenu, da se udeležite obredov cerkvene poroke Njegove Najvišje hčere J. K. V. Seremissime Señore Infantke Done Beatrix Bourbonske z Excm. Senorom Donom Aleksandrom Torlonia, princem Civitella Cesi, vojvodo de Poli, ki se bo vršila v cerkvi Jezusa v Rimu ob 11. dopoldne dne 14. januarja 1935.« In spodaj: »Dame v zapetih toaletah in kloubnih, gospodje v fraku in z odlikovanji. Pokazite to povabilo pri vstopu v cerkev.«



Taka vabila so bila razposlana za poroko hčerke bivšega španskega kralja Alfonsa XIII. ki je o nji madridsko ljudstvo trdilo, da je lepa in dobra kakor Madona. In tudi k tej svatbi se je zbralo iz vseh krajev sedanje španske republike na tisoče ljudi iz vseh stanov, a neki priletli mož se je pripeljal celo iz Saragose do Rima v avtotaksiju. Ko se je pojavil ekstralj Alfons v fraku in nasmejan s svojo hčerko v cerkvi, ga je pozdravilo ljudstvo s tihim ploskanjem in klici »viva el rey«. Alfons XIII. se zadnje čase skoraj ni postaral, njegove črne lase prepleta samo na sencih nekaj sivih las. In vendar njegov intimni prijatelj pripoveduje, da ga tare globoka melanholija.

Ta je tudi razumljiva, kajti Alfons XIII. je izgubil krono, gledati je moral, kako divja v njegovi domovini krvavo obračunavanje med političnimi stran-

kami, lani je pokopal enega svojega sina, drugi je gluho, tretji, prvorojeni princ Asturski, se je pa odrekel prestolonasledstvu, da bi se mogel oženiti proti očetovi volji. S kraljico, svojo ženo, se je Alfons XIII. razšel tako, da je ločitev neizogibna, čeprav jo oficijelno prikrivajo. Kraljica sploh ni bila na svatbi svoje hčere. Ni torej čuda, da je postal Alfons XIII. melanholičen.

Govori se, da je vzrok nesoglasja med Alfonsom XIII. in njegovo soprogo plemič iz kraljčine rodbine, ki je težko prenašala strogi ceremonijel španskega kraljevskega dvora. Drugi zopet trdijo, da se kraljica Viktorija ni strinjala z možnostjo svojih hčera, izmed katerih se hoče infantka Kristina tudi poročiti z rimskim plemičem, toda nižjega rodu, čigar roditelja vicomte de Dampierre in donna Vittoria Ruspoli živita ločeno.

Navzlic temu se je pa vršila svatba infantke Beatrix z velikim sijajem in prisostvovalo ji je okrog 50 kraljevskih visokosti. Med kraljem Alfonsom XIII. in italijanskim kraljem Vittorioem Emanuelom stoječa italijanska kraljica je bila kakor da nadomestuje mladi infantki mater. Z nežnim nasmehom jo je vzpodbujala, ko so ji proti koncu poročnih obredov solze zalile oči. Poročne obrede je opravil po krasnem španskem ceremonijelu kardinal Segura, bivši primas Španije. Svatba najdražestnejše infantke je privabila tudi najlepše prince, saj so ji v prvi vrsti prisostvovali po svoji lepoti znameniti italijanska princesa Marie-Jose, princesa Piemontska, hči pokojnega belgijskega kralja Alberta, grofica de Paris, soproga grofa de Paris, sina pretendentja na francoski prestol vojvode de Guise, in končno druga hči španskega kralja infantka Kristina.

Omembe vreden je pojav, ki bi bil v naših časih nemogoč, če bi se to ne bilo zgodilo baš v Italiji. O španskem kralju se namreč po Rimu pripoveduje, da ima »uročen pogled«, tako da s svojo navzočnostjo zakrivi nesrečo. Moderni Rimljani so prav tako lahko verni, kakor njihovi pradedje, in v dokaz svoje trditve navajajo mnogo nesrečnih okoliščin, ki jih zabeležijo vedno, kadar se mu Alfons v Rimu. Zato se mnogi odlični člani rimske družbe iz plemiških, političnih in finančnih krogov niso odzvali vabilu na svatbo, ker so se bali, da bi se med poroko ne udrli cerkveni strop ali ne pripetila kaka druga nesreča.

Oči, ki vse vidijo

Grof Jachym di Santa Cara vzbuja v Parizu splošno pozornost s svojimi čudnimi očmi. Pripel je iz Madrida, kjer mu pravijo »grof z rentgenizirajočimi očmi«. Moč vidi namreč vse v zaprti kovinski skrinjici, kakor da bi bila iz stekla, pa tudi sicer ne pozna njegove oči nobene ovire. Grof vidi skozi usnjeno aktovko, kaj je v nji, in zamažni bi mu prikrival, da nimaš v denarnici nobenega denarja, če bi si ga hotel izposoditi od tebe. Tudi v žep ti vidi njegove oči. Seveda se zanima za te čudne oči tudi zdravniški svet in učenjaki. Nedavno so grofove oči preizkusili in vsi navzoči so strelili. Tako so napisali na papir besedo z nevidnim črnilom, položili papir v usnjeno aktovko in jo zaprli v kovinsko skrinjico. Grof je prečital besedo, tako, kakor bi bila napisana z vidnim črnilom in spravljen papir v stekleni posodi.

Ti poskusi spominjajo na znanega telepata Kahna in povsem razumljivo je, da mnogi trdijo, da gre za spretno triko, da grof s svojimi očmi samo vara ljudi. Take oči se sicer pojavljajo redko, vendar bi bilo pa napačno misliti, da so plod domišljije. Znanstveno se imenuje ta lastnost metasomskopija. Dobro bi bilo, če bi imeli take oči cariniki, ker bi ne bilo mogoče utajiti pred njimi nobenega carinika podvrženega blaga, pa tudi poslovanje carinskih organov na obsejnih postajah bi ne bilo tako zamudno.

Nova doba v letalstvu

V Rusiji delajo poskuse z letalom »Sergo Ordžonikidze«. Letalo je vse iz kovine, dva in polkrat lažje od aluminja in mnogo trdnjše. Ta kovina je bila že preizkušena takoj po vojni v Ameriki in Nemčiji, imela je pa eno napako, ki se ni dala odstraniti. Rja jo je namreč uničevala tako rekoč vpricho nesrečnih konstrukterjev. Nova kovina se imenuje elektron (magnet) in se izdeluje iz magnetita. Njena kemična sestava je bila splošno znana, ni bil pa znan način njene izdelave, ker sa ga vsa podjetja skrbno skrivala. Elektron je treba obdelovati neprestano, ko je vroč, tako da je treba vse z njim v stik prihajajoče naprave stalno segrevati.

V Rusiji je izdelala prvo letalo iz elektrona tovarna Osoviavlenn. Nji se je namreč posrečilo to, kar so zamažni poskušali Američani in Nemci, namreč obkroževati elektron pred rjo tudi na obkrožjih, kjer jih je rja najraje napadala, namreč tam, kjer se je elektron stikal z drugimi kovinami. Poskusili so tudi s hromiranim elektronom, toda to se ni obneslo.

Letalo »Sergo Ordžonikidze« pomeni novo dobo v letalstvu. Letalo je kot

rečeno vse kovinasto, je enokrilnih s krilom spodaj in z zaprtjo kabino. Letalo je izredno lahko, ima motor z 200 HP in leti zelo hitro. Ker poskusni poleti še niso končani, še ni točnih podatkov o njegovi hitrosti. Že letos bodo gradili nova letala v seriji. Dve tovarni v Rusiji se pripravljata na izdelovanje elektrona. Rusija ima elektronske sirovine največ na svetu v sovjetskih karnalnih in sadkinskih magnezitih.

Tutankamon proti radiu

Piloti potniških letal angleške zračne proge Kairo-Hartum so se pritoževali, da sploh ne morejo sprejemati radio vesti, kadar lete nad Dolino kraljev v Egiptu, kjer je tudi Tutankamonova grobnica. Pritožbe so se ponavljale in ni čuda, da so se mnogi spomnili doždevnega prokletstva, ki naj bi ležalo na grobni faraonov in zadelo vsakega, kdor pride z njimi v stik. Pariski strokovnjak Charles Nordman je pa opozoril na to, da je na svetu mnogo krajev, kjer ni mogoče sprejemati po radiu vesti. Zelo pogosto so to doline, večkrat tudi rtiči, zalivi, pristanišča itd. Tako na nekaterih točno začrtanih krajih v toulonskem pristanišču radio povsem odprave. Tudi na Grönlandiji so prostrane krajine, kjer se ne da niti sprejemati, niti oddajati.

Norman opozarja na to, da vpliva na ta mrtva mesta elektromagnetno polje, ki nastane nad elektriziranim peskom. Nordman je delal poskuse v alžirski puštnji, kjer je našel tako močna elektromagnetna polja v ozračju, da so odgovorili vsi njegovi aparati in so bili, kakor da bi bil odstranil z njih vsako izolacijo. In tako je tudi v Dolini kraljev. Lahkoverni ljudje so torej zopet ob eno senzacijo.

Rodbinska tragedija

V slovaški vasi Zarazici se je odigrala v soboto strašna rodbinska tragedija. Rodbina Konsumplikova je živela že več let v popolnem razvratu. Stari Kozumplik se je bil po smrti svoje prve žene drugič oženil z mladim dekletom. To je bil vzrok, da je bil ljubosumen na svojega 22letnega sina Antonina, ki ga je po krivem dolžil, da ima ljubavno razmerje z njegovo ženo. Podil ga je od doma, pa tudi ženo je pretepal. Sin se je večkrat obrnil na župana, pa tudi to ni pomagalo, ker se župan ni upal nastopiti proti nasilnežu. Polnih šest mesecev je sin mislil na umor očeta, pa ni imel nikoli dovolj poguma.

Zadnje čase se je napetost v Kozumplikovi rodbini še povečala. Stari je

nosil vedno sekuro s seboj, kakor da bi vedel, kaj anuje sin. V petek sta se oče in sin hudo spila. Stari se je najprej april z ženo in ji zagrozil, da jo bo ubil. Prestrašena žena je zbežala od doma. Ko se je sin zavezal za mačeho, je začel oče še bolj besniti. V soboto zjutraj je rekel stari sinu, naj gre po mačeho. Ker ga sin ni hotel ubogati, mu je stari zagrozil s sekuro. Sin je zbežal na občinski urad in ker se župan zopet ni upal nastopiti proti nasilnemu očetu, je sklenil, starega ubiti.

Popoldne se je vrnil in našel očeta v postelji s sekuro v roki. Videc sina je stari skočil za njim. Sin je zbežal v kremo, kjer se je napil ruma in se čez dobro uro vrnil. Oče je spal in sin ga je udaril trikrat s sekuro po glavi. Videc, da je oče mrtev, se je umil, oblekel praznično obleko, odšel po mačeho in ji rekel, da se lahko mirno vrne domov. Potem je odšel k orožnikom in jih prosil, naj ga aretirajo, ker je ubil očeta. Pri zaslišanju je opisal razvrat v družini. Orožniki so ga izročili sodišču.

Že 124 let pije vodko

Povsem nov recept, po katerem se da premagati starost in smrt, je dal nemški etnografski ekspediciji ruski mužik Mihail Postnov, živeč v okolici mesta Habarovska. Po zadržanju nemške ekspedicije je praznoval Postnov 19. t. m. 136. rojstni dan. Nemcem je pravil, da hodi vsako jutro sam brez palice v dober kilometr oddaljeno kremo, kjer si navdušeno pogreje želodec s kozarko vodke in ves dan se imenito počuti. Mož pravi, da se mora samo vodki zahvaliti za svoje trdno zdravje in izredno dolgo življenje.

Vodko je začel piti ruski Metuzalem pred 124 leti v dokaj čudnih razmerah. Takrat je živel pri očetu, nižjem uradniku v Moskvi. V hiši, kjer so stanovali, je izbruhnil ponoči požar in mladi Mihail je moral v mrazu bežati k sorod-

nišom. Tam so mu dali vodke, da bi se pogrel in od tega časa je ostal iz bvalčnosti zvest vodki, ki ga je v oni strašni noči tako prijetno pogrela. V dokaz je pokazal nemškemu učenjakom policijsko potrdilo iz leta 1812, kjer je rečeno, da je sin uradnika carske uprave v Moskvi.

Svojemu kronanju ni smela prisostvovati

Ko je angleški kralj Georg III. leta 1810. zblaznel, je postal regent njegov najstarejši sin Georg. Waleski princ, bodoči kralj Georg IV., je živel burno življenje in da bi mogel plačati ogromne dolge, je moral leta 1795. razdreti svojo tajno zakonsko zvezo z gospo Fitz Herbertovo in se oženiti s Karolino Braunschweig. Toda princ je sovražil svojo ženo in kmalu sta se ločila. Karolina je potovala po Franciji in Italiji, napotila se je tudi v Jeruzalem in povsod si je pridobivala simpatije s svojo ljubeznivostjo in radodarnostjo do revežev. Ko je leta 1820. kralj Georg III. umrl, se je vrnila Karolina v Anglijo, toda njen mož ji je ponudil 50.000 funtov šterlingov, če bi ostala v tujini. — Ne, — mu je odgovorila, — moj narod me ljubi in potrebuje.

In res jo je ljudstvo navdušeno pozdravljalo po londonskih ulicah, na kralja so pa kričali, čim se je pojavil: »Kje je tvoja žena? Na dan kronanja se je pripeljala Karolina z navadnim vozom pred Westminstersko opatijo. Stopila je z voza blede, toda trdnih korakov je krenila k vratom opatije. Tam ji je pa gardni častnik zastavil pot. — Prostor za angleško kraljico! — je zaklical eden izmed kraljičine spremstva. Častnik se je pa globoko priklonil in odgovoril: — Na kraljevo povelje Vaše Velikanstvo ne sme prisostvovati svojemu kronanju. — Kraljica Karolina po tej sramoti ni dolgo živela. Umrla je že čez mesec dni.

Paberki s tekem na Pokljuki

Kako so se počutili trije beograjski novinarji v polvisokih čevljih in galošah

Ljubljana, 1. februarja.

V soboto je bil prav za prav zadnji dan tekmovalstva. Tekmovalno progo za slalom je že v petek popoldne uredil in pripravil tehnični vodja slaloma dr. Kmet. Ležala je na izredno strmim pobočju nad kočami na Lipanjski planini okoli 1600 m visoko. Po izjavi Avstrijske Harerja bi izdržala vsako primerno z najtežjimi mednarodnimi programi. Bil je prepričan, da se bodo reprezentanti Jugoslavije plasirali na prva mesta in je dajal nekoliko izglede edino Ochu Vlačaviku. Napeto smo pričakovali dan tekme — saj je slalom edina tekmovalna panoga, ki jo lahko gledalec zasleduje od starta do cilja. Vreme nam je prekrizalo račune. Ko so zjutraj odhajali tekmovalci iz doma na start, je snežilo v gostih kosmih. Tako gosto je nalezavalo, da je človek dobil vtis, da padajo iz neba snežne stene. Sneg je kar vidoma naraščal. Prvi je bil na mestu traser dr. Kmet. Izredne ovire je moral premagati, predn oje prišel na Lipanjsko planino. Vsa smučarja ve presoditi, kaj se pravi delati smučajo v 1 m visok sneg, kjer si se tudi na smučkah udiral do pasu. Na Lipanjski planini je bil izredno močan veter. Vrtinci so vzdigovali kope snega, vmes pa je bilo slišati divje tuljenje viharja, ki se je zaganjal v smreke, da je bilo vsakemu kar tesno pri srcu. O izvedbi tekmovalstva ni bilo govora.

Kar na hitro roko so tekmovalstvo preložili na Koprivnik. Neumorni dr. Kmet je moral na novo trasirati progo. Popoldne so tekmovalci romali proti Koprivniku. Snega je bilo že okoli 1.30 m. V petek so pripeli na Pokljuko trije novinarji iz prestonice. V navadnih oblekah s polvisokimi čevlji in galošami Slaloma še niso nikdar videli. Vsi so krenili na pot, kajti njihovi listi so morali imeti poročilo. Sprva se jim je udiral do kolen, nato pa so skoro do pasu izginjali v snegu. Eden si je privihal hlače do kolen. Kar so te žrtve poklica prestale, se ne da popisati. Prava jeremiada heroizma. Sprevideli so, da je njihovo početje brezupno. Vrnili so se proti hotelu. Kislo so se držali, težak napor jim je nagubal lica, v domu pa so jih sprejeli s hurotskim smehom. Njih galoše so ostale nekeje v snegu. Eden se je s težavo privlekel celo brez enega čevlja, od dolgih hlače je ostala sa mopolovica. Od kolen navzdol so vsele samo cunjice. Čeprav do kosti premočeni in na smrt utrujeni, niso izgubili humorja. Eden je pripovedoval svojo zgodbo. Toliko krahota v hotelu menda še ni bilo. »Blizu cilja sem bil,« je pripovedoval, »ravno sem se izmočal iz nežnega objekta lepljivega snega, ki mi je do pasu priredil neprostovoljno kopol, ko zagledam, da mi prihaja nasproti zala smučarka. Vse življenje sem bil v njem, prav posebno proti nežnemu spolu. Dolžnost mi je velevala, da se ji umaknem. Z vsa prirojeno eleganco sem stopil v stran in že dvigal roko za spoštljiv pozdrav. Toda gorje! Pogrezel sem se v mehki sneg, kakor da bi lezel v močvirsko blato. Ustavil sem se šele, ko sem bil do brade v snegu. Kakor se kavalirju spodobilo, sem v tej pozi pozdravil damo. Priznali mi boste, da niti Amerika, ki je znana po svoji rekorderjski manjli, nima takega kavalirja.« Tako je pripovedoval ubogi poročevalski kolega. Morali bi pa videti pri tem njegovo lice, kjer so se izražale vse prestane muke. Zelo je trpel, svet pa se mu je prešerno smejal. Taki so ljudje; eden joče, drugi se pa smeje. Ne mislite, da so se smejali iz hudobije, prav gotovo ne, toda bil je to tragikomičen dogodek, ki ga naše planine čisto gotovo še niso doživele.

Se več takih ali podobnih zgodbic bi lahko povedal, toda ta je najzanimivejša in bodo iz nje čitatelji znali presoditi težaven novinarski poklic, ki je vse prej kakor z rožicami posut. Nauk: Ne hodi na smučanje brez smučarske opreme!

Stehlik o Pokljuki

Ljubljana, 1. februarja.

V torkovi številki »Lidovih Novin« je zanimiv članek Lea Stehlika, smučarskega trenerja SK Ljubljane, o tekmah na Pokljuki in o njegovem delovanju. Stehlik govori najprej o preložitvi tekem na Pokljuko in kako je tam preskrbljeno za tekmovalce. Pravi, da je blizu doma dovolj smučarskega sveta, naravnost idealnega za šolo. Tu so krasna pobočja za slalom in smuko proti blejski ali bohinjski strani. Velika prednost Pokljuke je stalno sonce. V pol ure se pride do alpskih terenov na Lipanjsko planino, od tod pa v dobri uri v višine 2000 m. Krašen je razgled na Triglavsko pogorje in Karavanke, tako da se človek nehoti ustavi in obudeje to krasoto. S preložitvijo iz Bleda na Pokljuko je tekmovalstvo mnogo pridobilo, kajti na Bledu ni tako lepih tehničnih prog. Edino skakalnica ne more zadovoljiti. Je to skakalnica za trening s skoki do največ 40 m.

Naši (češki) tekmovalci so bili radostno presenečeni in so obudovali teren. Stehlik govori za tem o statetnem tekmovalstvu in posebno pohvali Baeblerja, ki je, čeprav z zvito nogo v gležnju, zaostal za Kadavym komaj 3 minute in je bil najboljši plasiran Jugoslovčan za kombinacijo. Na 18 km je Jugoslovčan Smolej zaostal za Muslom 3 minute. Vidi se, da časovna razlika ni bila velika in da so se nam jugoslovski tekmovalci močno približali. Zelo sem zadovoljen s treningom. Gonim svoje varovance v terenu in jih vestno učim vse podrobnosti tekmovalnih korakov po porašeni goščavi, po plazju, po jaseh, kotlinah, usposabljam jih na najostrejših obrate okoli dreves, parobkov in kamnov. S treninga so prihajali opraskani in raztrgani. Kmalu so spoznali, kako se je treba obleči in so hodili na trening pametno in primerno oblečeni. Moral sem se tudi pobrigati za boljše opremo. Krajše smučke za tek, dolge največ 210 do 218 cm, pod atremenom do 6 cm široke, tedaj ne ozke in dolge smučki, kakršne smo rabili pred 10 leti. Posebno pozornost sem posvetil tehniki s palicami. Danes vsi prav dobro obvladajo smučanje po zaraščanem svetu.

Gledačarske kombinacije pravi Stehlik, da je Harer Jugoslovane dobro pripravil in da ima Jugoslavija že celo vrsto specialistov za smuk in slalom. Proga za smuk je bila prekrasna in zelo strma. Hvalabogu ni bilo nobene nezdgo, a zato smo pa videli polno drugih salt. Članek zaključijo trgovska zadevica. Stehlik zatrjuje, da se mu je posrečilo proslaviti češke smučke in maže. »Prepričan sem Jugoslovane za časa treninga o izvrstni kakovosti naših izdelkov. Naše smučke so zdaj zelo priljubljene in mislim, da bomo v nekaj letih popolnoma izpodrinili norveške češkoslovaški les za izdelovanje smučki je zelo čistan ne samo pri tekmovalcih, temveč tudi v industriji. Samo od nas je odvisno, ako bomo znali priliko izrabiti. Že lani sem preskrbel jugoslovanski vojaški reprezentančni vrsti češke smučke.«

Stehlik zaključuje svoje poročilo in pravi, da bo zdaj še teden dni treniral 10 jugoslovanskih tekmovalcev za FIS, izmed katerih bodo nato izbrali najboljšje. Pravi, da so nekateri že določeni in sicer Pracek in Heim za alpsko kombinacijo, Baebler in Dečman za norveško kombinacijo, za tek pa Smolej, Janša in Knap.

Zadeva časti vseh Jugoslovčanov so rokaji u sužnjem

Iz Stične

Nov mizarski mojster v Stični. Tudi se je preselil v svojo novo hišo v Stični pri kolodvoru mizarski mojster v št. Vidu pri Stični Ignac Gerden. Novododelni obrtniku težimo mnogo uspeha pri njegovih marljivosti in solidnem delu.

Proračun občine Stična. Občninska uprava je v nedeljo na svoji seji obravnavala proračun za bodočo upravno dobo. Kadar bo javno razgrajen, ga bomo tudi mi po svoji dopisniški dolžnosti dali ne samo na »Ribiški rejt«, temveč na sito in ga bomo prav dobro presejali in podvrgli vsestranski kritiki naše občinske gospodarstvo.

Iz Celja

O naših Alpah poleti in pozimi bo predaval v ponedeljek dne 4. t. m. ob 8. na Ljudskem vseučilišču ob predvajanju sklopičnih slik znani fotomater-umetnik g. Cveto Švigelj iz Ljubljane. Predaval bo tudi smučarski amaterski film »Na snežnih planotah pod Bogatinom«. Udeležite se tega zanimivega predavanja!

Predavanje Jadranske straže na mladino. Jadranska straža v Celju bo priredila v ponedeljek 4. t. m. za podmladek JS predavanje s predvajanjem poučnih filmov iz pomorskega življenja. Predaval bo tajnik mariborskega občinskega odbora JS g. Janko Pirc. Predavanja, ki se jih bo udeležila skoro vsa celjska šolska mladina, bodo od 8. do 13. v kinu Uniona.

Umrla je v sredo v Zavodni pri Celju v starosti 46 let g. Josipina Flernova roj. Kozarjeva, vdova po bivšem predstojniku sreskega sodišča v Celju, višjem sodnem svetniku g. dr. Flernu.

Regulacijska dela na Savinji pri tremerem mostu se bodo kmalu pričela. Gradbeni podjetnik g. inž. Tašković iz Skopja, ki bo izvršil dela v prvi etapi, je že prispel v Celje in na potu sta že dve trelbinici.

Vprašanje prodaje vojaških objektov še ni rešeno. Vojni minister ni potrdil sporazuma, ki je bil sklenjen v Celju med zastopniki mestne občine in vojaške uprave glede prodaje vojašnice Kralja Aleksandra in avgmentacijskega skladišča, ki sta last mestne občine. Zato se bodo pričela v kratkem v Celju nova pogajanja.

Glazila oddana v najem za 50 let. Mestna občina je podaljšala najemno pogodbo s Sokolskim društvom v Celju in SK Celjem za uporabo Glazije od 26 na 50 let.

Mestni vodovod bodo podaljšali v severni del Dolgega polja.

Nočno lekarniško službo ima do vstetega petka 8. t. m. lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

Organizacija banovinskih zdravnikov dravske banovine je imela v nedeljo dopoldne v Celjskem domu v Celju svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen dosedanj ožbor s predsednikom g. dr. Hočevarjem iz Domžal. Izmed 116 banovinskih zdravnikov v dravski banovini je v organizaciji članjenh 77 zdravnikov.

Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolice bo v torek 5. februarja od 8. do 12. dopoldne v posredovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica 8, pritičje, levo.

Smučarske tekme celjske sokolske župe pri Celjski koči. V nedeljo 10. februarja bodo pri Celjski koči nad Celjem sokolske župne tekme v smučskih likih in smuku.

Znani alpinist H. Ertl iz Monakovega, ki se je udeležil lanske mednarodne ekspedicije na Himalajo, bo predaval v četrtak 7. februarja v kino dvorani hotela Skoberne o tej ekspediciji in bo tudi predvajal mnogo sklopičnih slik.

20.177 knjig je lani izposodila Javna mestna knjižnica v Celju in sicer 18.184 slovenskih in srbohrvatskih in 10.190 nemških leposlovnih, ter 863 znanstvenih. Leta 1933. je izposodila 28.802 knjigi, med temi 16.673 slovenskih in srbohrvatskih in 1080 znanstvenih.

Tatovi koles so se pričeli zopet gibati. V torek okrog 10. dopoldne je neznan storilec ukradel pekovskiemu mojštru in industrijo g. Josipu Kirbišu izpred njegove pekarnice na Ljubljanski cesti 800 Din vredno, črno pleskano moško kolo znamke »Kosmos«, tov. štev. 5.101.172 y, evid. štev. 2-12.057-3.

Iz Trbovelj

Plačilo totilne takse. Tukajšnja finančna kontrola opozarja one gostilničarje in lastnike vinototeč, ki doslej še niso poravnali totilnih taks, da to takoj store, ker poteče rok za plačilo že danes, t. j. 31. januarja. Onega, ki bi do tega roka takse ne poravnal, zadene kazen po taksem zakonu, ki ni majhna.

Občni zbor. Tukajšnji športni klub »Trbovelj« ima svoj letni občni zbor na praznik, 2. februarja ob 17. uri v klubskem lokalu. Vabjeni vsi prijatelji in simpatizerji kluba.

Smuka na Mrzlici. Na Mrzlici in Sv. Planini in ostalih okoliških planinah je smuka idealna. Zapadlo je precej snega na stare podlago, zato se za praznik in nedeljo naši smučarji že pripravljajo za naskok na naše planine. Škoda le, da sneg ni zapadel tudi v dolini, kar bi bilo za prijatelje belega sporta še ugodnejše, zlasti pa za naše organizirane smučarje, ki so se pripravljali na tekmo že zadnjo nedeljo, a so jo morali radi neugodnega vremena preložiti na prihodnjo nedeljo. Kakor pa kaže, jo bodo morali znova preložiti dokler ne zapade sneg tudi v dolini, ali pa bodo tekmo priredili v višjih legah, morda poskusijo enkrat tekmo na terenu med Mrzlico in Sv. Planino in obratno ali pa še na večjo razdaljo. — Upati pa je, da letos ni padel zadnji sneg in da bodo prišli tudi naši tekmovalci še na svoj račun. veliko zanimanje.

Zadnji poskus.

Včeraj sem odkril zaročenki vso svojo preteklost.

— No, ali se je zaroča razdrla?

— Kaj še nič ni pomagalo. Čez tri tedne bo poroka.

Kameta Verica.

»Kaj: »No, Verica, vesele me, da ti orkija prinesla brata.«

Verica: »Sai se veselim, toda druge stvari so bile potrebnejše.«

MALI OGLASI

V vseh malih oglasih velja beseda 50 par, davek Din 2.— Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.— Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v zameno. — Za pisarne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

KUPIM

Beseda 50 par, davek 2 Din
Najmanjši znesek 7 Din

ZALNE ZNAMKE
rabljene, kupi Pirchan, Maribor, Gregorčičeva ulica.

PRODAJE

Beseda 50 par, davek 2 Din
Najmanjši znesek 7 Din

SMREKOVEGA ZAMANJA
2 vagona prodam. — Hribar, Medija-Izlake.

ZEPHIR PEO
varilni aparat in drugo orodje ceno prodam. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 563

ROLETNO OMARO
in razno drugo orodje — ceno prodam. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 551

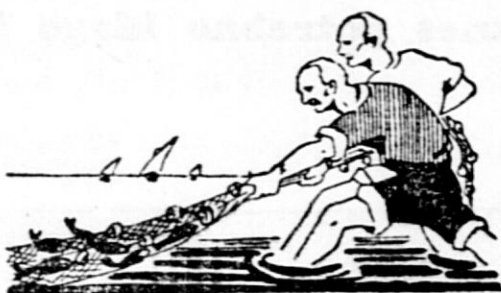
AVTOBUS
prodam. — Dopise pod »Ekonomic« na upravo »Slov. Narod«. 551

SUHA BUKOVA DRVA
dostavim na dom m³ Din 80.—, Tomc, Moravce.

Ribja izbira!

Čevapčiči, ražnjiči in druge specialitete
Lepi urejeni lokali!

Cene nizke! Gostilna
„DVA RIBARA“
KERSNIKOVA 5
Se priporoča M. A. LOZIC



Narodna tiskarna LJUBLJANA

KNAFLJEVA
5
IZVRŠUJE VSA
TISKARSKA
DELA
TER SE
PRIPOROČA
ZA CENI NAROČBE



Sivni stroji od Din 1600 naprej. Otroški vozički od Din 200 naprej.
Dvokolesa od Din 950.— naprej. »Sachs« motorji od Din 5000.—
Ceniki franko! naprej — pri Ceniki franko!
»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

Ne zapravljajte denarja

za tuje revije in ne skrajšajte si veselja, ampak takoj naročite najboljšo slovensko družabno revijo

„NAŠA POTA“

Ljubljana, poštni predal 114
Celoletna naročnina Din 80.—

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek 2 Din
Najmanjši znesek 7 Din

NATAKARIOO
rabim za takoj. — Gostilna Kabin, Glince pri Viču. 561

SLUŽKINJO
ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, samostojno, sprejem. — Kušar, Moste, Šušteršičeva ulica 4. 584

ZASTOPNIKE
za prodajo gasilskih aparatov, iščemo. — Proizvodnja Pastor, Zagreb, Vlaška ulica 68.

VINICARJA
sprejme Novak, Zagreb, Maksimirska 64.

VINICARJA
ki se razume v vinogradu, v sadarstvu in ravnanju z blagom sprejme Novak, Zagreb, Maksimirska 64.

NEPREMIČNINE

PEKARNO
vzame v najem. — Lach, Zlatar.

DOPISOVANJE

Beseda 50 par, davek 2 Din
Najmanjši znesek 7 Din

MLAD LOČEN URADNIK
želi znanja s solidno gospodstvom ali ločenko, staro 24 do 32 let. — Ponudbe s polnim naslovom pod »Solidnac« na upravo »Slovenskega Naroda«. 535

MLAD VETNAR
inteligenten, z 10.000 Din gotovine, bi poročil neomadeževano, dobro srčno resno dekle od 20 do 28 let staro. — Le resne ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Srečna bodočnost 559«.

STANOVAJA

Beseda 50 par, davek 2 Din
Najmanjši znesek 7 Din

ZAKONSKI PAR
brez otrok išče dvosobno stanovanje za 15. februar ne predalec izven mesta. — Ponudbe z navedbo cene pod »Točen plačnik 534«.

MAJHNO STANOVANJE
iščem za takoj. — Ponudbe pod sobe in kuhinje v centru mesta »Sigurni plačnik 254« na upravo »Slov. Narod«. 564

POZOR! Poslužite se ugodnosti!

Priporočamo znane gostilne »LJUBLJANSKI DVOR«, Kolo-dvorska ulica št. 28 in »GAJEV HRAM«, Gajeva ulica št. 9, kjer se točijo priznane okusne in pristne dalmatinske vina: viško, opolo, belo in kuč. — Priznana primorska kuhinja vam nudi razna topla in mrzla jedila ter vsako sredo, četrtek in petek na razne načine pripravljene morske ribe. Se vljudo priporoča **MATE ČEPIČ**.

HALO! POZOR!

V RESTAVRACIJI
„Frankopanski dvor“, Šiška
se vrši v soboto in nedeljo zabavni večer s plesom. — Okusna kuhinja. Pristna vina!
Vabi in se priporoča **UKMAR**.



Velika inventurna prodaja!

Razne zavese, stori, gardine, prti, garniture, preproge, predposteljniki itd. — po izredno nizkih cenah.

SAMO DO 15. FEBRUARJA 1935

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA, MESTNI TRG

ENOSOBNO STANOVANJE
priljubeno, na dvorišču, tik kolodvora, takoj oddam. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 562

SAMSKEMU GOSPODU
oddam opremljeno sobo s posebnim vodom, elektriko in zajtrkom po nizki ceni. — Vič št. 148, ob Cesti na Brdo. 535

PRAZNO SOBO
na dvorišču, prtiljeno, takoj oddam. — Vprašati: Kolodvorska ulica št. 35, I. nadstropje. 550

RAZNO

Beseda 50 par, davek 2 Din
Najmanjši znesek 7 Din

FRIZERSKI SALON
na peronu glavnega kolodvora se priporoča. — Odprto tudi v nedeljah do 2. ure popoldne. 571

IZ ZIMSKA JABOLKA
moščanec, bobovec, bruner itd. vedno v zalogi po konkurenčnih cenah. Pri večjem odjemu znaten popust. Oglejte si sadno razstavo Kmetijske družbe v Ljubljani, Novi trg št. 3. 370

KROJNI TECAJ
dnevni in večerni za šivilje in nešivilje. Kroj je najmodernejši in zelo lahkega sistema. Nešivilje lahko izdelujejo lastno garderobo. Pričetek pričetkom februarja. — Specijalna pri-krojevalnica JOŽICA KUMELI, Ljubljana, Gledališka 7. 555

NEMŠČINO in FRANCOSČINO
od osnovnih začetkov do popolnega obvladanja poučuje strokovna učiteljica. — Beethovnova ulica št. 15, visoko prtiličje (v sredi). 538

»MUZIKA«
prodaja prvovrstne inozemske klavirje in pianine, tudi preigrane ter popravlja in uglašuje strokovnjaško najceneje — Knafljeva ulica št. 4. 7/L

VLOZNICE VSEH BANK
nakup, prodaja in zaloga posojil — »Financiere, Zagreb, Illica br. 9.

»RESELILI SMO SE!«
iz Tavcarjeve ulice 3 v PASAZO NEBO-TICNIKA. — ELEK-TROTON d. z o. z., Plošče, gramofone iz-posojamo, zamenjavo, prodajamo in ku-pujemo.

RIBJE OLJI

iz lekarne DR. G. PICCOLIJA v Ljubljani — se priporoča ble-dim in slabotnim osebam 65/1

AVTO-KLEPARJI!
Oddamo kleparska dela za av-tomobil. Oglejati v gasilskem domu na Brezovici pri Ljublja-ni.

Velikanska zaloga vseh glasbe-nih instrumentov in strun.

Klavirji! Pianini!

od Din 400.—
prve svetovne fabrikate: Bö-sendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glas-bene Matice

Alfonz Breznik
Aleksandrova cesta št. 7
Kupujte na obroke

SPALNICE
moderne, iz orehove korenine ter pleskane v najnovejši ore-hovi imitaciji in kuhinjske opreme dobite najceneje pri — Andlovic, Komenskega ulica 34 5/L

SLASČICARNA
Gospodstvena cesta 2 — nudi razen različnega finega peciva vsak četrtek in nedeljo dobro spehovko, kakor tudi vsak dan sveže prvovrstne krofe po 1 do 2 dinarja; pri večjem odjemu popust. — Se priporoča Novot-ny. 516

POVRŠNIKE
obleke, perilo itd., dobre in ce-nene — kupite najbolje pri **PRESKERJU**, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14 4/L

SVEŽE VLOŽEN STROČJI FIZOL

je zdrav, tečen, poceni, za zim-ski čas posebnost. Samo en pos-kus zadostuje in ne boste ga mogli pogrešati v vaši kuhinji. Kilogram Din 3.—. — Sever & Komp., Ljubljana. 11/L

KAVARNA STRITAR
vsak večer koncert. 5/L

Makulturni papir
prodaja
uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

NAROČAJTE SLOVENSKI NAROD

MESEČNA NAROČNINA DIN 12.—

MALI OGLASI V »SLOVENSKEM NARODU« SO NAJVEČJA, NAJ-BOLJ CITANA, NAJCENEJŠA IN NAJUSPEŠNEJŠA POSREDOVAL-NICA ZA SLUŽBE, PRODAJE, NAKUP, NEPREMIČNINE, LOKALE, STANOVANJA, PRIPOROCILA, KAPITAL ITD., ITD.

V SVOJO LASTNO KORIST NAJ SE JIH VSAKDO POSLUŽUJE, KER MORA IMETI NAJBOLJŠI USPEH

BESEDA 0.50 PAR; ZUNANJI LAHKO PLAČAJO V ZNAMKAH:

UPRAVA »SLOVENSKEGA NARODA«
LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 5

Frederic Boutet:

Hippolyt

Po obedu so se preselili v salon. Bilo je še vedno jasno. Skozi odprta okna je prodiral iz globokega parka vonj večera. Mala gospa Livoyeva, vedno poistična, je vzdihnila, da je ta ura izmed vseh najlepša. Njen mož, dobre volje po izdatnem obedu, ji je od srca pritril. Oba sta prispela danes popoldne, povabljen na štirinajst dni. Njuna gostitelja, Vervagejeva, stara, ljubezniva zakonca, sta se zadovoljno spogledala. Bila sta vesela, da imata gosta, bila sta srečna zlasti zato, ker sta imela zopet dečna svoj hčerko Simonu. Tisti hip je mlada žena naličila kavo. Njen mož Pavel, krepak deček z dolgimi brki, je sedel udobno zleknjen v naslanjaču in kadil. Tu je bila tudi gospodična Honore, suha in siromašna sestrična, ki so jo vabili iz sočutja. Zavladalo je splošno pomirjenje.

Zunaj so se zaslišali koraki. — Hippolyt se vrača, — je dejal Vervage. — Odsel je bil svoj kovčeg k vozniku. Dovolil sem mu, da lahko tu še priroči...

— Kaj ste mu odpovedali? — je vprašal Livoy.

— Da, pred dobrim tednom. Naveličal sem se bil plačevati mu kot dobremu slugi, ki se spozna na svoje delo; to je nesposoben tepec.

Dame so pritrile in začele pripovedovati svoje izkušnje s služinčadjo.

Vrata so se odprla in vstopil je mladenič visoke postave.

— No, Hippolyt, kaj pa hočete tu?

Vervage je ostrmel. Hippolyt je pokleknil. Vsi so se presenečeno spogledali.

— Oprostite mi, — je zastokal Hippolyt. — Oprostite mi, gospod, gospe in vsi. Moram povedati to, sicer me bo zadušilo. Službo ste mi odpovedali po krivici, vendar bi pa tega ne bil smel storiti... Obžalujem to, moram vam povedati, kaj sem storil. Danes se bo zgodilo. Pridejo. V glavi se mi bo zmešalo! Ves iz sebe je sklepal roke. Prestrašene ženske so se umikale.

— Kaj pa je? Kaj se je zgodilo? Po-vej! — je zakričal Vervage.

— Da, jaz sem storil to! Obžalujem. Verjemite mi! Nocoj se bo zgodilo. Razbojnik! Zločinci! Iz Pariza prihajajo. To so isti, ki so vlomili v aprilu pri Bernierovih. Vedno imajo vse že vnaprej dobro pripravljeno. Eden izmed njih, tisti šepasti, je že od prejšnjega tedna v mestu. Dal mi je za pijačo in govoril je z menoj... Potem mi je zagrozil in zbal sem se. Bil sem pa tudi jezen, da mi je bila po krivici odpovedana služba. In tako sem se udal. Privoščil sem... Vse sem mu povedal, o porušenem zidu zadaj v parku in o srebru, ki je spravljeno spodaj v jedilnici... In ključ, ki sem ga izgubil, imajo on. Dejal sem jim sicer, da so tu gostje, toda odgovorili so:

— Kaj zato, teh se ne bojimo. Hiša stoji na samem, daleč od mesta, z njimi opravimo hitro...

S seboj imajo maske in avto, da bodo lahko odpeljali plen. Obljubili so mi de-lež, pa ga nočem. Obžalujem, kar sem storil. Tega bi ne bil smel storiti...

Obmolnil je ves zasopel. Zelen od je-ze je Vervage dvignil pest.

— Lopov!

Zet ga je zadržal. Tudi on je bil zelo bled.

— Poslušajte se... Nemaniti mora-

mo... odvratiti pretečo nevarnost.

— Obvestite o tem orožnike, — je svetovala gospa Vervagejeva, drhteč od strahu.

— Da, to bo še najboljšje, odpeljite se takoj z avtomobilom v mesto, — je pritril Livoy.

— Avto je v popravilu, — je dejal Vervage ves iz sebe. — Ne, nekdo mora peš v mesto.

Obmolnil je in se ozrl na zeta. — Morda bi šel ti, Pavle... saj ni tako daleč... Za dobrega pešca, kakor si ti, za lovca...

— Lovce... nisem boljši od vas... Nekajkrat ustrelim ob otvoritvi lova, to je vse. In pravite: saj ni daleč... Stiri kilometre skoki gozd, v katerem so razbojniki... Sicer imam pa ranjeno nogo, šepam...

Vervage se je obrnil k Livoyu, ki je pa imel opraviti s svojo omedlevalajočo ženo.

— Vstani! Govori! — je zapovedal Vervage Hippolytu. — Koliko jih je, teh razbojnikov?

— Osem ali devet, — je zastokal Hip-polyt. — Rekli so mi, da pridejo pol ure po polnoči in da naj jih počakam... Ubij bi me, če bi zvedeli, da sem jih iz-dal...

— A mi smo tu samo trije možiki, — je zastokal obupan Vervage.

— Tem več razlogov za to, da ne sme nihče oditi, — je dejal Pavel. — Orga-nizirati moramo obrambo.

Trije možje so se začeli posvetovati. Sklepi so bili storjeni in takoj izvršeni. Skrbno so zaprla okna in zabarikadirali vrata. V prvo nadstropje v največjo so-ba so znošili srebro in druge dragoceno-sti. Barikada, sestavljena iz stolov in

divanov, je zaprla stopnišče. Ko je bilo to delo opravljeno, so se zbrali vsi s kuharico, sobarico in objokanim, skrušeni-m Hippolytom vred v veliki zgornji sobi. Oboroženi so bili z vsem orožjem, kar so ga našli doma: Vervagejeva lov-ska puška, revolver, ki je streljal, in drugi, ki je bil pokvarjen, dvojce burkelj, kuhinjski nož in biljardne kroglice.

S puško v roki je Vervage nepresta-no opazoval Hippolyta. Njegov zet, oborožen z revolverjem (dobrim), je stra-žil temni park. Livoy, ki se je moral za-dovoljiti z burkljami, je na tišem ogor-čeno ponavljal, da ne gre vabiti ljudi, če jim priti taka nevarnost. Ženske so bile vse iz sebe.

— Zdej zdaj se mora zgoditi, kakor mi je dejal škilasti razbojnik, — je za-šepetal Hippolyt z drhtečim glasom. — Kaj ne slišite, da se v parku nekaj pre-mika?

— Da, — je pritril Pavel s stisnje-nim grlom, — to je nekje pri kurniku.

— Naj vzemo v kurniku kar hočejo, — je zašepetal Vervage, čigar obraz je tvoril blede liso v sobnem mraku.

Če je sploh kaj šumelo v parku, je zdej prenehalo. Simona je dobila potem hud živčni napad. Njena mati, gospa Livoyeva, in sobarica sta ji stregli. Ura je odbila eno... dve...

— Kdaj se bo zdanilo... bože moj, kdaj se bo zdanilo? — je tarnala mala gospa Livoyjeva. — Zebe me, — je pri-pomnila.

— Mene tudi, — je dejal Livoy. In skozi zobe: Krasen večer!

Vse je hudo zebljo. Po temi so po-iskali odeje na posteljah, da bi se za-vili. Za Hippolyta se ni nihče zmenil, on je trdno spal v loži.

Slednjič je napolnila jutranja zarja in solnce je vzšlo. Po obrazih, bledih od utrujenosti in strahu, so razšli solnčni žarki neizmerno blagodejno olajšanje. Dan! Vervage je vzravnal svoj otrpli hrbet.

— Skuhajte čokolado! — je naročil. — Pavle, z menoj pojdi v park pogle-dat, kaj se je zgodilo. Livoy, vi ostanete pri damah. Ta falot Hippolyt pojde z nama.

Moral so podreti barikado, če so ho-teli priti iz hiše. Vervage in njegov zet sta bila oborožena in s Hippolytom sta pregledovala park. Zdelo se je, da se ni tam nič zgodilo. Kurniki so bili nedo-taknjeni.

— No, mrcina, kje so tvoji razbojni-ki? — je vprašal ogorčeni Vervage Hip-polyta.

Hippolyt se je zavil na zid. — Saj jih sploh ni bilo, — je odgo-voril. — Bila je šala zato, ker ste mi odpovedali službo.

Preskočil je zid in zbežal. Vervage se je kar tresel od jeze. Pograbil je puško.

— Lopov! Falot!... Jaz mu že...

— Nikar, nikar, — je zajeceljal nje-gov zet in ga prijel za roko.

Spogledala sta se. Oba sta se tresla od jeze.

— Pojdiva, vrniva se, — je dejal Pavel končno.

In poskusil je zasmejati se.

— Veste kaj, dragi tast, damam te-ga ne bova povedala.

Vervage je stopal molče. Skomignil je z rameni, se tudi zasmejal in dejal zaničljivo: Pa vendar ta tepec ne misli, da je nam ustrelil!...

Frank Heller:

Sibirski brzovlak

ROMAN

Soročnika sta zapustila krčmo. Jakob Isocki je bilo tega že dovolj. Spodnja ustnica se mu je tresla. Malo je manjkalo, da se od jeze ni zjokal. V kakšno podjetje je bil izvoljen? S kakšnimi ljudmi je imel opraviti? Z ljudmi, ki so trdili, da vedo, kje je skrit milijon v zlatu, ki so vodili svojega zaupnega družabnika k hiši, prazni že od leta 1914 in ki med tem razmetavajo družabnikov denar.

S takimi ljudmi Jakob Isocki ni hotel imeti več opravka. In vedel je, da če bi policiji namignil, kaj nameravajo, bi bilo to etično prav in vse hvale vredno.

Gerdt Lyman je prijel svojega soročnika za ramo in ga stresel, da so mu kar zobje začlepetali. Oči Gerda Lymana so žarele toda ne od jeze, temveč od zmagovalstva.

— Boš držal jezik za zobmi, capin? Kaj ne razumeš, da je to prava hiša? Kaj ne razumeš, da ga je imela rodbina zaprtega, da se izogne škandalu? Zato ga od leta 1914 nihče ni videl. Pred štirimi dnevi je zapustil hišo. Boš videl, da je storil Goldschmidt isto proti svoji volji. Zaradi malomarnosti so ga postavili pod kap. Hiša je prazna. Če je blaznež skrtil tam kaj denarja, ga je treba samo odnesti. Ali hočeš pri tem sodelovati ali ne?

Jakob Isocki je komaj zadrževal krič gneva. Spomin na sukneno vrečko se je vrnil z mnogotero lepoto. Kakor v sanjah je videl petsto sestrskih vrečic lepo v vrsti, videl je drznega pijanca, pripravljenega ob vse, samega sebe pa, kako pretresa in šteje zlatnike.

— Seveda bom sodeloval! — je vzklil.

— Lisjak si, — je dejal Gerdt Lyman, — pravi zvitorpec. Če pa misliš, da me boš pretental, se temeljito motiš. Ti si mali mozek, jaz sem veliki mozek. Naprej! Tako velevala najina usoda! Preskrbeti si morava vitrih, toda najprej si morava biti na jasnem, da je Goldschmidt res odpuščen. Pozvoni še enkrat in vprašaj, če stanuje v tej hiši Jakob Isocki.

Jakob Isocki je ubogal. Ozrl se je okrog, toda ulica je bila prazna in na drugem bregu zelenega kanala je bilo tovarniško pročelje brez oken. Pa tudi zdaj se ni nihče odzval na plaho zvočenje Jakoba Isockega. Že se je hotel hitro vrniti h Gerdu Lymanu, ko se je nekaj zgodilo.

Ne da bi mislil na to, je pritisnil na kljuko, kakor stoji človek, če zaman zvoni pri dragem prijatelju. Nepopisno je bil njegovo začudenje, ko so se vrata odprla.

Mar je bil pustil odpuščen sluga hiše nezaklenjeno? Ves iz sebe je poklical Gerdu Lymanu, naj stopi bliže. Gerdt Lyman se je približal. Jakob Isocki mu je jecljaje pokazal na odprta vrata.

— Kaj? po — po — po — kako morejo biti odprta?

Gerdt Lyman se je presenečeno oziral na odprta vrata. Ta tajna mu ni šla v glavo. Naenkrat se je pa odločil. Šest časih grenkega je olajšalo to odločitev. Vstopil je skozi odprta vrata, kmalu za njim pa tudi Jakob Isocki.

— Sva, sva poštenjaka, — je zamrmral. Vrata so bila odprta. Da, odprta so bila.

Stala sta v zaprašenih predsobi s vrati tik pred seboj. V kotu je bil telefon. Toda edino, kar je obrnilo nase njuno pozornost, so bila vrata pred njima. Podobna niso bila ničemu na svetu, razen vratom železne blagajne v banki.

Začuden sta se ozirala okrog. Nihče se ni pojavil. Prisluhnila sta, toda nobenega glasu ni bilo slišati. Jakob Isocki je zaprl za seboj težna vrata.

— Lahko bi kdo vstopil, — je zamrmral z drhtečim glasom. Poštenjaka sva. Vrata so bila odprta.

Gerdt Lyman mu je namignil, naj molči. Po prstih, čeprav je kazalo, da je hiša prazna, se je plazil k težkim vratom. Jakob Isocki mu je sledil lik senca. Gerdt Lyman je pritisnil na kljuko težkih vrat. Seveda so bila vrata zaklenjena, toda...

Niso bila zaklenjena. Ko je pritisnil na kljuko, so se počasi premaknila na svojih tečajih.

Ves iz sebe jih je Gerdt Lyman odprl. Kaj bo zagledal? Zaklade Golkonde, razložene po policah? Zlato, lesketajoče se v črni suknjeni vrečici?

— Poštenjaka sva, — je mrmral Jakob Isocki in šklepetal z zobmi. Vrata — oboja vrata so bila odprta. Prisegam!

Vstopila sta. Gerdt Lyman je napravil dva koraka, Jakob Isocki pa pol koraka, zagledala pa nista niti bogastva Golkonde, niti zlata v vrečicah. Zagledala sta samo okroglo telo, ki je zastiralo ves drug razgled, ogromno oblo, pobarvano v rdečih barvah, na železnem podstavku, stoječem v ostrem kotu na svojo os, telo, kakršnega še svoj živ dan nista videla in ki nista vedela, kaj pomeni, pa tudi časa nista imela za razmišljanje.

Naenkrat se je namreč spustilo nekaj doli s stene, toda ne s stene, temveč s strmo nagnjene železne lestve, pritrjene na steni. Bil je kosmat, goril podoban orjak srdito žarečih oči. Gerdt Lyman se je obrnil, toda samo da bi videl, kako so se težka vrata od zunaj zaprla. Ključa od notranje strani nista imela. Ves iz sebe se je oziral na vrata, toda ključa tam ni bilo, bila je samo luknjica v ključavnici. Slišal je nejasen

zvok peta, ki so v smrtnem strahu hiteli po tleh predsobe, peta svojega soročnika Jakoba Isockega. Ni pa imel časa prokleti roko, ki je bila zaloputnila vrata. Tudi ni imel časa, da bi sprvil iz sebe krič, ki se mu je hotel izvit iz prsi, predno bi planil orjak nanj. Orjak je kar sikal od jeze. Kosmato pest je vihtel po zraku in zlate iskre so mu pršile pred očmi, ki so hotele videti pravo zlato. Veliki mozek se je pogreznil v nezavest, ki je bila dvojno bolesta, ker se je ni udeležil mali mozek.

Ko je Gerdt Lyman sopes odprl oči, je bilo mračno. V glavi mu je razbijalo kakor kovačevo kladivo. Kosmato bitje je stalo sklonjeno nad njim in mu zrl nepremično v oči. Vse okrog njega se je sukalo. Napel je zadnje sile in zastokal:

— Milost, ne umorite me!
Kosmato bitje je vprašalo nepričakovano:
— Ste tujec?
— Da, sem šved, zdravnik sem — psihopat — vrata so bila odprta.

— Psihopat? Vesele me, da sem natelet na kolego. Jaz sem profesor Oskar Freudenthal.

11. poglavje

Trgovci iz Gdanaka

Tvrška Brandstedter je bila sta 144 let, ko se je Siegfried Brandstedter vkrcal brez priporočilnega pisma na eno izmed tovornih ladij tvrške v gdanskem pristanišču, namenjen v London, Millwall Docks. Kaj je čakalo Siegfrieda

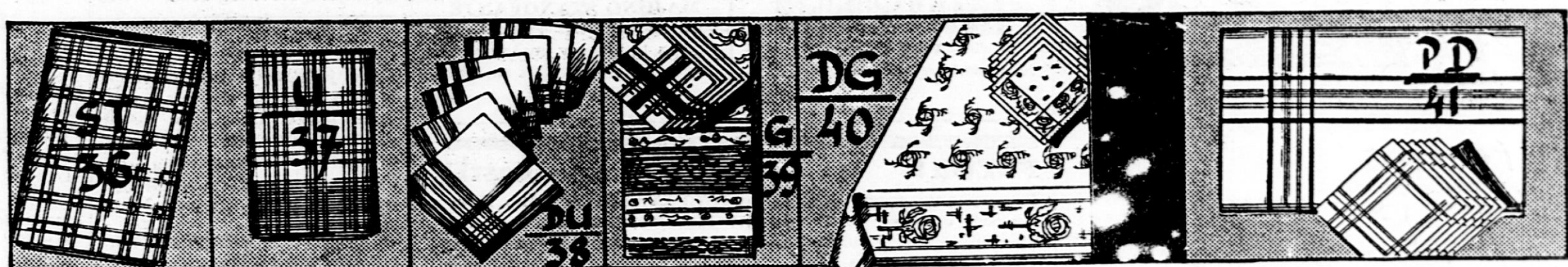
Brandstedterja za vrati Millwall Docks je bilo tvrški neznano in vseeno.

Tvrška Brandstedter namreč ni izvažala na ta način svojih najdražjih aktiv. Siegfried Brandstedter, ki mu je bilo takrat 17 let, je bil debel in zavaljen, svojemu očetu in tvrški, ki sta bila istovetna, je delal po zatrevanju obeh hude preglavice.

Pristopajte
k „Vodnikovim družbi“

BELI TEDEN

V prodajo dajemo ogromne količine belega blaga. Jamčimo za brezhibno kakovost. Blago, ki ne izpolnjuje upravičenih želj strank, zamenjamo na svoje stroške ali vrnemo denar. Komur je do cenene nabave brezhibnega blaga, naj naroči še danes potrebno blago iz naslednjega pregleda:



ST/36 namizni prt. bel, karo-vzorec, dobro tkivo, velikost 140 x 140 cm. Din 37.—

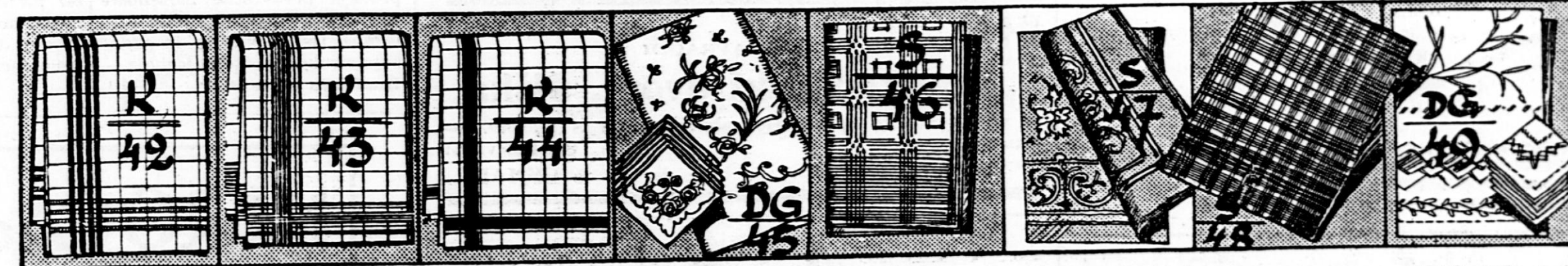
U/37 brisače, bele, karo-vzorec, velikost 60 x 60 cm. komad Din 6.50

DU/38 desertni prtiči, brez res, z borduro, močna vrsta, kom. Din 3.—

G/39 damastna garnitura, bela, z borduro, za kavo, s 6 prtiči Din 85.—

DG/40 bela damast. garnitura, z 6 velikimi prtiči, močna vrsta Din 98.—

PD/41 Pollanena bela desertna garnitura, z borduro, z 6 prtiči Din 95.—



K/42 krpe za posode, karirane, komad Din 4.—

K/43 krpe za posode, karirane, boljše vrsta, kom. Din 6.—

K/44 krpe za brisanje prahu iz flanel, kom. Din 3.—

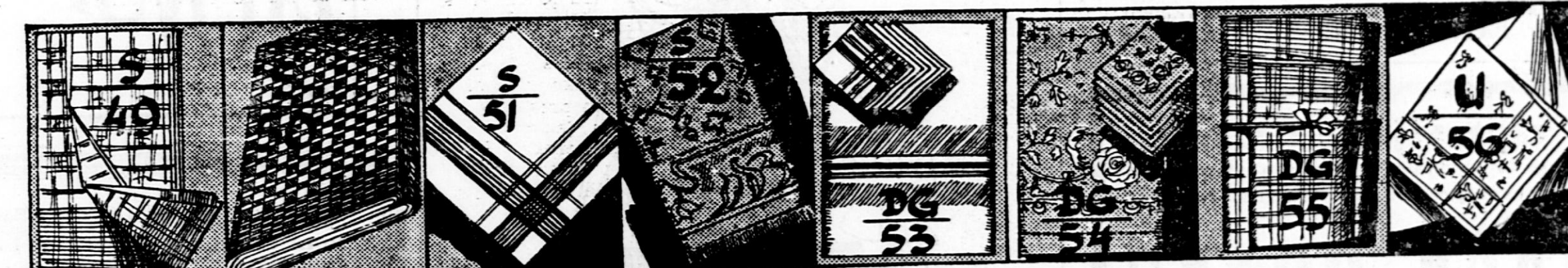
DG/45 bela desertna garnitura, pollaneni damast, s 6 prtiči Din 98.—

S/46 beli damastni namizni prt. v raznih vzorcih, dobre kakovosti, velikost 140 x 140 cm. kom. Din 48.—

S/47 namiz. prt. damastni v rdeči barvi, zelo lepa vrsta, za gospodinjstvo, vel. 130 x 130 cm. komad Din 52.—

S/48 namiz. prt. raznobarv., moderen nov vzorec, 120 x 120 cm. komad Din 53.—

DG/49 bela a-žur - damastna garnitura, zelo dobra vrsta, vel. 140 x 140 cm z 6 prtiči, vel. 55 x 55 cm, Din 285.—



S/49 namiz. prt. po metru, zelo dobra vrsta, bel karo - vzorec, širina 100 cm, meter Din 23.—

S/50 namiz. prt. po metru, bel karo-vzorec, dobra vrsta, šir. 140 cm, meter Din 32.—

S/51 bridge namizni prt. bel, z borduro, 82 x 82 cm, komad Din 18.—

S/52 pisan namizni prt. za domačo uporabo, vel. 120 x 120 cm, komad Din 30.—

DG/53 garnitura za kavo, za 6 oseb, z borduro, komad Din 98.—

DG/54 garnitura damast za kavo, v eni barvi, z ažurjem ali brez, z 6 prtiči, Din 115.— prima vrsta Din 140.—

DG/55 garnitura, belo karirano tkivo, z 6 večjimi prtiči, Din 78.—

U/56 prtiči iz bel. damasta, v raznih vzorcih, vel. 60 x 60 cm, kom. Din 9.—



K 1 kupon 10 m dobrega šifona, pripravnega za vsako uporabo, šir. 80 cm Din 90.—

K 2 kupon 10 m zelo dobrega šifona za perilo in blazine šir. 80 cm Din 120.—

K 3 kupon 10 m prvovrstnega šifona za perilo širine 80 cm Din 150.—

K 4 kupon 4 m dobrega bombažastega tkiva za 2 rjuhi, šir. 146 cm Din 60.—

K 5 kupon 4 m zelo dobrega bombažastega tkiva za 2 rjuhi, širina 148 cm Din 68.—

Blago razpošiljamo po povzetju. Za pošiljke iz tega pregleda v vrednosti od Din 250.— naprej plačamo poštnino mi, pošljemo torej franko. Za cene, kakovost in količine se obvezujemo samo, dokler traja zaloga, za čas „Belega tedna“. Blago prodajamo na lastni riziko, stranke so torej sigurne, da za svoj dober denar dobe dobro blago.

Kastner & Ofler

Zagreb.

Največja trgovska in odpremna tvrdka v Jugoslaviji